

Organizacija izvannastavnih aktivnosti u osnovnoj školi

Patafta, Margareta

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:919096>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-13**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE

Margareta Patafta

**ORGANIZACIJA IZVANNASTAVNIH AKTIVNOSTI U OSNOVNOJ
ŠKOLI**

Diplomski rad

Čakovec, lipanj 2023.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE

Margareta Patafta

**ORGANIZACIJA IZVANNASTAVNIH AKTIVNOSTI U OSNOVNOJ
ŠKOLI**

Diplomski rad

Mentor rada:
doc. dr. sc. Goran Lapat

Čakovec, lipanj 2023.

IZJAVA

Ja, Margareta Patafta, izjavljujem da sam diplomski rad pod nazivom *Organizacija izvannastavnih aktivnosti u osnovnoj školi* izradila sama, isključivo znanjem stečenim na Učiteljskom fakultetu, služeći se navedenim izvorima uz stručno vodstvo mentora doc. dr. sc. Gorana Lapata.

Ovim putem htjela bih se zahvaliti mentoru na pruženoj pomoći i savjetima koji su mi pomogli u pisanju diplomskog rada. Također, zahvaljujem se i svim ostalim profesorima Učiteljskog fakulteta na prenesenom znanju. Posebno se zahvaljujem svom partneru, obitelji i prijateljicama Nikoleti i Marti koji su bili najveća podrška i oslonac tijekom studiranja.

SADRŽAJ:

SAŽETAK.....	
SUMMARY	
1. UVOD	1
2. SLOBODNO VRIJEME	2
2.1. Definiranje slobodnog vremena učenika	2
2.2. Školski odgoj i obrazovanje	4
3. ŠKOLSKE IZVANNASTAVNE AKTIVNOSTI	6
3.1. Značajke školskih izvannastavnih aktivnosti	6
3.2. Ciljevi školskih izvannastavnih aktivnosti	8
3.3. Područja školskih izvannastavnih aktivnosti	9
3.4. Načini rada u školskim izvannastavnim aktivnostima	11
4. UČENIČKA I UČITELJEVA ULOGA U IZVANNASTAVNIM AKTIVNOSTIMA.....	12
4.1. Učeničke potrebe i interesi u izvannastavnim aktivnostima	12
4.2. Učiteljeva uloga u školskim izvannastavnim aktivnostima.....	14
4.3. Učitelj kao osnivač školskih izvannastavnih aktivnosti	15
5. METODOLOGIJA	17
5.1. Cilj istraživanja.....	17
5.2. Problemi i hipoteze.....	17
5.3. Uzorak ispitanika.....	19
5.4. Mjerni instrumenti	19
5.5. Postupak istraživanja	20
6. REZULTATI ISTRAŽIVANJA I RASPRAVA	21
6.1. Odgovori na pitanja otvorenog i zatvorenog tipa	33
7. ZAKLJUČAK	42
8. POPIS LITERATURE	44
9. PRILOZI	46
9.1. Anketa o izvannastavnim aktivnostima za učenike	46
9.2. Anketa o izvannastavnim aktivnostima za učitelje.....	48
10. KRATKA BIOGRAFSKA BILJEŠKA	50

SAŽETAK

Učenici svoje slobodno vrijeme žele provesti u zabavi i druženju. Stoga, škola ima obavezu ponuditi učenicima sadržaje kojima će na kvalitetan način upotpuniti svoje vrijeme. Kako bi se obogatilo učeničko slobodno vrijeme provedeno u školi, ponuđene su im slobodne aktivnosti. S ciljem uključivanja učenika u određenu izvannastavnu aktivnost, potrebno je uskladiti njihove želje i interese. Također, da bi izvannastavna aktivnost bila kvalitetnija i interesantnija, učitelj je dužan stručno se usavršavati za učinkovitiju provedbu istih.

Kako bi se utvrdilo mišljenje učitelja i učenika o organizaciji njihovih izvannastavnih aktivnosti, provedeno je istraživanje o organizaciji izvannastavnih aktivnosti na području cijele Republike Hrvatske. Istraživanje je provedeno na uzorku od 177 (N = 177) učitelja s područja cijele Hrvatske i 192 učenika (N = 192). Na temelju istraživanja, može se zaključiti kako su učenici osnovnih škola upisani u raznolike izvannastavne aktivnosti te su zadovoljni na koji način učitelj-voditelj provodi izvannastavne aktivnosti. Također, rezultati pokazuju kako učitelji prihvaćaju učeničke prijedloge u izvannastavnoj aktivnosti te se izvannastavne aktivnosti provode u različitim prostornim mogućnostima.

Ključne riječi: izvannastavne aktivnosti, slobodno vrijeme, škola, učitelji, učenici

SUMMARY

Students want to spend their free time having fun and socializing. With that, the school has an obligation to offer students content that will complement their time in a quality way. To cover all the students' free time spent at school, they were offered extracurricular activities. To involve students in a certain extracurricular activity, it is necessary to harmonize their wishes and interests. Also, in order for the extracurricular activity to be of higher quality and more interesting, the teacher is obliged to improve his skills in order to implement them more effectively.

To determine the opinion of teachers and students on the organization of their extracurricular activities, a survey was conducted on the organization of extracurricular activities throughout the Republic of Croatia. The research was conducted on a sample of 177 (N = 177) teachers from all over Croatia and 192 students (N = 192). Based on the research, it can be concluded that Elementary School students are enrolled in a variety of extracurricular activities and are satisfied with the way the teacher-leader conducts extracurricular activities. Also, the results show that teachers accept student suggestions in extracurricular activities and that extracurricular activities are carried out in different spatial possibilities.

Keywords: extracurricular activities, free time, school, students, teachers

1. UVOD

Kad učenici borave u školi, mogu odabrati način na koji žele provesti svoje slobodno vrijeme. Slobodno vrijeme je prostor učenikove slobode, vrijeme koje nije u sklopu obiteljskih i profesionalnih obaveza te najvažnije, učenik odabire želi li iskoristiti slobodno vrijeme za osobni razvitak ili želi li ga provesti u igri. Upravo iz tog razloga, škola čini važan segment u učenikovom životu. Škola nudi priliku za razvitak njegovih potencijala te zbog toga svaka škola vodi raznolike izvannastavne aktivnosti. Zadaća škole jest učenicima ponuditi raznolik sadržaj pri odabiru izvannastavnih aktivnosti kako bi što kvalitetnije iskoristili slobodno vrijeme. Iz Pravilnika o tjednim radnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, 2014) jasno je određeno kako su izvannastavne aktivnosti neposredan odgojno-obrazovni oblik rada u školi koji učitelji provode s učenicima. Sadržaj izvannastavnih aktivnosti potrebno je prilagoditi učenicima kako bi se zadržao njihov interes i želja za samu aktivnost. Aktivnosti nisu ocjenjive kao redovna nastava te im se tim načinom nudi mogućnost da izraze svoje mišljenje bez zadržke. Učenici su veseliji jer se nalaze u sretnom okruženju, ispunjeniji i kreativniji u izražavanju ideja.

Naravno, valja napomenuti kako se program ni jedne škole ne realizira na istovjetan način. U nekolicina škola je izraženo uspješno provođenje izvannastavnih aktivnosti u radu s učenicima, dok neke škole nemaju taj rezultat kad su u pitanju izvannastavne aktivnosti. Upravo bi ovo trebao biti motiv da izvannastavne aktivnosti budu ravnopravnije organizirane s redovnom nastavom u školi te da se u njih uloži više truda jer one itekako imaju utjecaj na segment zadovoljstva. Također je bitno istaknuti kako bavljenje izvannastavnom aktivnošću nije nužno ovisan samo o subjektima (učenici, učitelji) i školi kao mjesto obitavanja aktivnosti, već ovisi i o učeničkim mogućnostima zbog mjesta gdje žive, vrsti obrazovanja ili pak jednostavno provođenje slobodnog vremena. Svaka škola obuhvaća odgojnu i obrazovnu stranu, stoga je odgojna strana u ovom slučaju važnija jer roditelji veći dio dana borave na poslu kako bi zaradili za obitelj te učenici svoje vrijeme provode u školi (Mlinarević i Brust Nemet, 2012).

U samom provođenju izvannastavnih aktivnosti, važno je napomenuti da učenici i učitelji trebaju podjednako pridonositi kreativnosti same aktivnosti. Kako bi se aktivnosti što kvalitetnije i djelotvornije provele, potrebno je pronaći balans između učeničkih i učiteljevih razmišljanja, potreba, želja i mogućnosti.

2. SLOBODNO VRIJEME

2.1. Definiranje slobodnog vremena učenika

Martinčević je (2010; prema Previšić, 2000) pojam slobodnog vremena opisala poput prostora i interakcije koji se kod svakog individualca postiže na različit način, socijalizacije društva te je zaključno navela kako dolazi do ostvarenja čovjekove osobnosti. Drugim riječima, ti termini označavaju osobna postignuća te zadovoljstvo stvaranja. Obilježja koja svakom čovjeku odmah pada na pamet, a usko su vezana uz slobodno vrijeme učenika jesu odmor, zadovoljstvo, sreća. Izraz slobodnog vremena je objašnjen u brojnim stručnim knjigama, spominjan u znanstvenim časopisima te enciklopedijama. Termin slobodnog vremena je u Enciklopediji iz 1963. godine označeno kao način vremena gdje individualac samostalno određuje kako će rasporediti svoje vrijeme, oblikovat će ga prema svojem načinu funkcioniranja bez da netko vrši pritisak na njega (Rosić, 2005). Rosić je (2005; prema Janković 1973; str. 34-35) opisao da je to vrijeme u kojem je mlada osoba željna igre, bude oslobođen školskih briga (zadaca, svakodnevnog učenja) osim ako roditelji traže od djeteta da izvrši obaveze koje određuje svaka obitelj za svakog člana. Individualac se osjeća slobodno, rasterećeno briga, uživa u trenutku te najvažnije, organizira vrijeme prema svojim željama i potrebama.

Slobodno je vrijeme sociološki problem, no polako postaje i pedagoški. Nužno je učenike osposobiti i za to životno područje. Ukoliko učenik sam ne prepozna sposobnosti koje posjeduje, važno je, da mu osoba koja je odgovorna za njega ili koja ga poučava, ponudi ili predloži područja u kojima se može ostvariti. Neki učenici se pronalaze u kulturom području pa vole istraživati kulturu grada, države, prepoznati i proučavati dokumentaciju kulturnih vrijednosti, dok je kod nekih aktivno sportsko područje te je vidljiv talent za određeni sport. Treba u djetetu probuditi osjećaj za kulturnim vrednotama, osposobljavati ga za njegovo stvaranje, vrednovanje i uvažavanje. „Odgoj za slobodno vrijeme javlja se kao novi zadatak škole, pa prema tome „među društvenim činiteljima koji moraju i mogu danas preuzeti brigu za usmjeravanje slobodnog vremena mladih nalazimo i školu“ (Puževski, 2002; str. 98). Škola će taj zadatak moći ispuniti ako će biti šanse da mladom čovjeku omogući otkrivanje samoga sebe i mogućnost razvijanja svojih sposobnosti. Od škole se zahtjeva da uvede bitne promjene poput promjena u sadržaju, promjena u organizacijskoj naravi i stilu života i rada. No, teško da će škola kao učilište, to jest poludnevna škola moći ispuniti društveno očekivanje (Puževski, 2002).

Iz analiza i tumačenja što je to slobodno vrijeme i kako potječe slobodno vrijeme u školi, jedan od prijeko potrebnih uvjeta za razvoj djeteta školske dobi jest činjenica da svakom pojedincu treba ponuditi i osigurati školsko slobodno vrijeme. Kad učenik shvati da u slobodnom vremenu može izabrati područje koje ga zanima, samim tim će se njegov razvoj, u kombinaciji s drugim elementima stopiti u jednu bitnu cjelinu. Tu cjelinu činit će zadovoljan i ispunjen individualac koji će više poštovati okruženje u kojem se nalazi (Mlinarević i Brust Nemet, 2012). U današnjem vremenu je vrlo bitno dopustiti da djeca imaju slobodno vrijeme, bilo to slobodno vrijeme u školi ili kod kuće. Sama činjenica da se djeca prilikom povratka iz škole vraćaju digitalnom svijetu koje su starije generacije učenika stvorile na pametnim uređajima te sjedaju i rijetko kad ustaju, zastrašujuća je i zabrinjavajuća. Stoga je potrebno djeci dopustiti da, uz učiteljev nadzor, organiziraju slobodno vrijeme u školi na način koji kod kuće možda nemaju prilike iskoristiti. U školi svoje slobodno vrijeme provode sa svojim prijateljima, osjećaju se prihvaćenim, iznose svoja razmišljanja u interakciji s drugima i potiču jedni druge na rad.

Za Livazovića (2018) je slobodno vrijeme važno korištenje vremena od strane mladih osoba, uključujući i djecu, zbog razvitka njihovih interesa i potreba za koje možda ni sami ne znaju da postoje. Djeca i mladi se uključuju u društva te zajedničkim snagama dolaze do izražavanja misli, osjećaja, ideja koje do tog trenutka nisu mogli izreći u drugim situacijama. Po jednoj strani je dobro što se u zajednici ujedine i razmjenjuju mišljenja i iskustva, toliko je po drugoj strani manje dobro jer znaju samo zajednička razmišljanje, te ukoliko nije dobro, traže odgovore od učitelja, roditelja i drugih pojedinaca van škole. Stoga je potrebno da učitelj u svakom trenutku nadzire i sudjeluje u njihovim dogovorima. „Fenomen vremena sve više nalikuje na onaj koji vlada u medijima i velikim marketima gdje kupac s polica odabire medijski najeksponiraniji, marketinški najdotjeraniji proizvod, dok se kvaliteti i vrijednosti proizvoda posvećuje premalo pažnje“ (Livazović, 2018; str. 231).

2.2. Školski odgoj i obrazovanje

Osnovnoškolski odgoj i obrazovanje temeljni su dijelovi odgojno-obrazovnog sustava koji je obvezan za sve učenike, nakon kojeg učenici imaju priliku za biranjem žele li nastaviti srednjoškolsko obrazovanje. Odgojem u školi se djeci, odnosno učenicima osigurava stjecanje temeljnog općeg obrazovanja. U opće obrazovanje uključeno je znanje, vještina, stav i vrijednost. Nadalje, učeniku obrazovanje omogućava kompletan razvoj svih njegovih sposobnosti, za koje učenik ni nije svjestan da ih posjeduje. Obrazovanje ga osposobljava da bude vješt u međudjelovanju s drugima vršnjacima. Također ga se uči da postoje različitosti u ljudima, no treba sve poštivati, uvažavati i biti aktivan u interakciji s ljudima u zajednici. Vrijednosti osnovnoškolskog obrazovanja i odgoja proizlaze iz odgojno-obrazovne politike koja je na snazi u Hrvatskoj te je kao temelj uključeno očuvanje kulture, nacionalne baštine i prirodne baštine koje Hrvatska ima prilike posjedovati te sklad nacionalnog razvitka s globalnim razvitkom. Vrijednost koja je vrlo važna jest da svi učenici imaju jednako pravo na kvalitetno obrazovanje. Ciljevi odgoja u školi proizlaze iz odgojno-obrazovnog sustava te su zapisane u Nacionalnom okvirnom kurikulumu:

- cjelovit i ujednačen razvitak svih potencijala učenika gdje svaki od njih posjeduje kognitivni, emocionalni, etički, estetski, socijalni i tjelesni razvitak. Također oblikuju svoj identitet, surađuju s ostalim članovima zajednice, zalažu se za iznošenje vlastitog mišljenja i upravljaju životom u skladu s pravilima, uzimajući u obzir brigu za zdravlje.
- usavršavanje učenika da nakon osnovnoškolskog obrazovanja nastavi daljnje obrazovanja te tijekom života svakodnevno uči kako se mora svakodnevno snalaziti u znanju i iskoristiti znanje koje je stekao do tad.
- odnosu učenika gdje je temelj suradnja i međusobno poštovanje.
- aktivno i dogovorno prisustvovanje učenika u životu zajednice.

Učenici razvijaju aktivan pristup pri rješavanju određenog problema i predlažu moguće promjene u obitavajućoj zajednici (MZO, 2017).

Osim što osnovnoškolsko obrazovanje i srednjoškolsko obrazovanje imaju svoje uloge, tako i odgojni postupak u provođenju aktivnosti u slobodnom vremena ima svoju ulogu.

Rosić (2005) zaključuje kako je u početku rada pri izvođenju aktivnosti, voditelj osnivač i oblikovatelj djece uključujući u obzir njihove interese, potrebe i mogućnosti, no s prolaskom vremena je vidljiv učenički angažman u radu s ciljem samostalnosti pri izvođenju određene izvannastavne aktivnosti. Voditelj utječe na pozitivne promjene kod djece zbog poticanja na kontinuiranost i stvaralaštvo te osvještava kako će na kvalitetan način dobro iskoristiti slobodno vrijeme u zajednici. Učenicima je važno da imaju dobrog voditelja koji će ih u svakom trenutku moći poticati na bolje, ali i ispraviti ukoliko griješe. Ukoliko je voditelj poticajan prema učenicima, zanimljiv, uvijek prisutan, originalan i kreativan, učenici će itekako sva ta obilježja uzvratiti i prema njemu te će rad u zajednici biti bolji. Stoga se može reći kako učitelj ima veliku odgojnu ulogu u učeničkom školskom odgoju.

3. ŠKOLSKE IZVANNASTAVNE AKTIVNOSTI

3.1. Značajke školskih izvannastavnih aktivnosti

Izvannastavne aktivnosti su nerazdvojiv dio obveza hrvatskih škola. Uz obavezno pohađanje redovne nastave, svaka škola učenicima nudi i izbornu nastavu te dodatni i dopunski rad kao i izvannastavne aktivnosti. Izvannastavne aktivnosti su uz druge vrste nastave, podjednako važno područje djelovanja škole koje škola samostalno oblikuje svojim školskim kurikulumom. Tumačenje termina izvannastavne aktivnosti ukazuje na postojanje slobodnog izbora ponuđenih aktivnosti što kod učenika pobuđuje želju za sudjelovanjem u jednom od njih. Jasno je navedeno u Nastavnom planu i programu za OŠ iz 2006. godine da su aktivnosti koje završavaju nakon nastave, najdjelotvorniji djeluju na učenike pri suzbijanju društveno neprihvaćenog ponašanja, te čine iznimno motivirajuće za samospoznaju učenika i istraživačko učenje (Dubovicki, Munjiza i Peko, 2016).

U knjizi su Pejić Papak i Vidulin (2016; prema Previšić, 1987, str. 21-24) navele kako se u školskoj praksi dugi niz godina koristio pojam slobodne aktivnosti koji mnogi i danas koriste umjesto službenog naziva – izvannastavne aktivnosti. „Do pojave pojma slobodne aktivnosti u Nastavnom planu i programu iz 1959. godine u praksi se rabio pojam vanrazredni, vannastavni i vanškolski rad ili odgoj učenika. Danas službeni pojam izvannastavne aktivnosti, nekad se različito nazivao, npr.: izvanrazredni odgojno-obrazovni rad, slobodne izvannastavne aktivnosti, slobodne izvannastavne i izvanškolske izborne aktivnosti, slobodno vrijeme i aktivnosti, individualni i kolektivni rad učenika u slobodnom vremenu“ (Pejić Papak i Vidulin, 2016; str. 72).

Prije nego li se učenici upišu u izvannastavnoj aktivnosti koja ih privlači, uvijek se raspitaju kod svojih vršnjaka kakva je ta aktivnost. Osim što prime informacije od drugih, učenici imaju prilike saznati i putem raznolikih sadržaja i organiziranim dosadašnjim radovima učenika u školi kakva je aktivnost u koju se planiraju upisati. Svaka škola kroz cijelu godinu prezentira radove svojih učenika u školskih hodnicima, učionicama, dvorištu. Osim što se tim putem radovi mogu pokazati, oni su također pokazani i dostupni široj javnosti u sklopu školstva (Dan otvorenih vrata, Svjetski dan učitelja, Dan škole, Dan planeta Zemlje, Svjetski dan dijaloga i sl.). S početkom nove školske godine, učenici se upisuju u aktivnosti koje su im zanimljive. Ukoliko se dogodi da neka izvannastavna aktivnost više nije interesantna učenicima, tad se ona izdvaja iz godišnjeg plana i programa škole prije početka nove školske godine. Dogodi li se da učenici teže novoj

izvannastavnoj aktivnosti te se prema njihovim prijedlozima ostvari ista, uz adekvatni prostor može se realizirati (Valjan Vukić, 2016).

Preduvjeti koji osiguravaju kvalitetnu izvedbe aktivnosti jest sam učitelj koji je stručno osposobljen te podrška od strane škole pri izvođenju određene aktivnosti, učiteljeva samostalnost pri osmišljavanju i odabiru programa kojim će raspolagati te učenička osviještenost i motivacija za izabranu izvannastavnu aktivnost. Kod svake izvannastavne aktivnosti, važno je napomenuti da je na prvome mjestu učenikova sloboda pri izboru aktivnosti te prisustvo motivacije za rad u aktivnosti. Ako učenici nemaju pravo na biranje aktivnosti, oni neće ni biti motivirani raditi izvannastavnu aktivnost najbolje što znaju. Također, izvannastavne aktivnosti trebaju učenike poticati na kontinuirano učenje koje će moći primijeniti, znanje koje imaju od ranije i koje će im koristiti u budućnosti. Potaknuti ih na želju za požrtvovnosti u grupi, mogućnost svjesnijeg doživljaja vlastite vrednote koje posjeduju i krajnje, unutarnje zadovoljstvo pri radu (Mlinarević i Brust, 2009).

Kako bi rad učitelja i učenika bio što kvalitetniji, potrebna je maksimalna učiteljeva posvećenost u aktivnosti koju je kreirao za učenike. Od učitelja se očekuje strpljenje i smirenost te usredotočenost u posao koji obavlja. Kada se sva obilježja spoje u jednu cjelinu, može se reći kako je vođena izvannastavna aktivnost *u punom sjaju*, te samim tim učitelj zna kad će odstupiti od grupe da oni sami primjene što se traži od njih. Učitelj kao voditelj aktivnosti, zna u kojem trenutku može i hoće pomoći te su to takozvani kritični trenuci gdje učenike usmjerava, potiče i pomaže. Svojom elastičnom strukturom i mogućnosti prilagodbe učenicima i školi, izvannastavne aktivnosti dozvoljavaju unošenje novih sadržaja u kurikulum škole (Martinčević, 2010, str. 22-23).

Sudjelujući u izvannastavnim aktivnostima, učenici obogaćuju svoj život za vrijeme školovanja te stječu uspomene koje će ih uvijek vezati za školsku dob. Pamtit će kako su svoje slobodno vrijeme iskoristili tako da sudjeluju u aktivnosti koja im se svidjela, a koja je bila prepuna igre, zadovoljstva, sklapanja i učvršćivanja prijateljstava, potpore vršnjaka i poticanja na rad. Aktivnosti koje pohađaju im nude pogodnost svakodnevnog komuniciranja s prijateljima i drugim vršnjacima, uče ih kako pružiti i primiti pomoć, pronalaziti rješenje u dogovoru s zajednicom, razvijati kreativnost te najvažnije, stječu vještine koje nisu ni svjesni da posjeduju, a kojima će raspolagati u daljnjem nastavku života (Pejić Papak i Vidulin, 2016).

3.2. Ciljevi školskih izvannastavnih aktivnosti

Svaka školska izvannastavna aktivnost ima svoju svrhu i cilj kojim teži. Kada učitelj osmišljava izvannastavnu aktivnost koju će provoditi s učenicima, mora biti kreativan u osmišljavanju i provođenju. Ukoliko se dogodi da za neku postojanu izvannastavnu aktivnost nema interesa te učenicima nije zanimljiva, tad se aktivnost odvaja iz dokumentacije godišnjeg plana i programa škole. Isključivo ostaju izvannastavne aktivnosti koje su učenicima zanimljive, koje bude u njima želju za istraživanjem, otkrivanjem i stvaranjem nečeg novog. Također, postoji nekoliko podjela ciljeva školskih izvannastavnih aktivnosti. Prva podjela ciljeva školskih izvannastavnih aktivnosti, Pažin-Ilakovac i Pejaković (2016) su prema Vukasović (2016) i Nacionalnom okvirnom kurikulumu (2010) podijelili na intelektualni razvoj učenika, tjelesno-zdravstveni i ekološki razvitak, estetski razvitak sa svrhom promicanja kreativnosti učenika, radni i moralni razvitak, očuvanje kulturno-povijesne baštine krajeva, odgoj djece u skladu s općim kulturnim vrijednostima, odgoj prava djece, stjecanje životnih kompetencija, socijalni te osobni razvitak.

Mlinarević i Brust Nemet (2012) su kao ciljeve navele da se kod učenika potiče stvaralaštvo i znatiželja, u smislu da se promiču njegove želje. Omogućiti kod djece poučavanje tolerancije za stvari koje će mu se dogoditi te da bude fleksibilan ukoliko se dogodi situacija kod koje mora brzo reagirati. Zainteresirati učenika za svakodnevno sudjelovanje u radu s zajednicom te razviti interes za rad koji okružuje, uključujući i svojevoljan rad i društveno koristan. Te zaključno, učiti učenike da svakim svojim radom, bilo da rade u redovnoj nastavi, izvannastavnoj aktivnosti ili u slobodnom vremenu kod kuće, usavršavaju vještine i navike.

Iako još postoje raznolike teorije podjela ciljeva školskih izvannastavnih aktivnosti, Rosić (2005) navodi kako je izrazito važno i nužno biti u bilo kojoj izvannastavnoj aktivnosti jer učenika mijenja na bolje. Odnosno, ukoliko učenik odlazi na izvannastavnu aktivnosti, nesvjesno se nalazi u novim područjima, svakodnevno prolazi kroz nova iskustva, dobrovoljno uvažava razne uloge u kojima se pronalazi te krajnje, nalazi se u društvu svojih vršnjaka u koje ima povjerenja i otvara mu se mogućnost za upoznavanje ostatak društva.

3.3. Područja školskih izvannastavnih aktivnosti

Što se tiče podjele područja školskih izvannastavnih aktivnosti, ima više teorija kako ih možemo podijeliti. Puževski (2002) govori kako sve što može ponijeti mladog čovjeka (a nije štetno) može postati sadržaj izvannastavnog angažiranja čovjeka u životu škole. Spominje slijedeća područja: znanost, tehnika, kultura i umjetnost, ekonomsko-proizvodna, šport, društvene i humanitarne aktivnosti i dr.

Područja školskih izvannastavnih aktivnosti su Mlinarević i Brust Nemet podijelile na: „Prema *Nastavnom planu i programu za osnovnu školu* (2006) sadržaji su raspoređeni u osam područja i škole se opredjeljuju za pojedina područja u odnosu na učeničke interese i uvjete škole:

1. literarne, dramske, novinarske, filmske radionice, likovne radionice; organiziranje školskoga radija i školskih novina; projekti – umjetnički stilovi i razdoblja (odjeća, komunikacija, obrasci ponašanja, prehrana, itd.), glazbeni projekti (prepoznavanje trajnih vrijednosti i kvaliteta u umjetničkoj glazbi i ostalim glazbenim pravcima, primjerice: pop, rock, jazz i dr.); zborna pjevanje itd.;
2. prirodoslovno-matematičko područje koje omogućuje iskustveno učenje i razmatranje odnosa, primjerice: čovjek i biljke, čovjek i životinje, pokusi iz kemije, kemija u okolišu, kemija u svakodnevnome životu, meteorologija, istraživanje uzroka i posljedica nepogoda, kartografija, genetika, astronomija i sl.;
3. sportsko-zdravstveno-rekreacijsko područje koje se odnosi na stjecanje sportskih vještina i sposobnosti (nogomet, košarka, odbojka, šah...), učenje društvenih plesova, folklor, ovladavanje vještinama i sposobnosti korektivne gimnastike, vježbama relaksacije i dr.;
4. njegovanje nacionalne i kulturne baštine koje se odnose na izradbu i realizaciju projekata o istraživanju zavičaja, etnologije, turističke kulture i sl.;
5. očuvanje prirode i okoliša te zdravoga načina života (istraživanje zavičaja i očuvanje njegova okoliša, učenje o očuvanju okoliša, stjecanje kulture življenja u zdravom okolišu za zdrav okoliš);
6. društveno-humanistički projekti i radionice (građanski odgoj i obrazovanje, prava djece i ljudska prava)
7. učeničko zadugarstvo – seosko gospodarstvo, domaćinstvo, pčelarstvo; osnovne tehnike kukičanja, vezenje i pletenja; uređenje školskih vrtova i sl.;
8. tehničko stvaralaštvo (tehničke inovacije, tehnike modeliranja i građenja, maketarstvo i dr.)“ (Mlinarević i Brust Nemet, 2012; str. 77).

„Nacionalni okvirni kurikulum u Republici Hrvatskoj (2010, str. 54) uključuje sljedeća odgojno-obrazovna područja koja se nameću i predlažemo ih kao područja u izvannastavnim aktivnostima te se u svakome od navedenih područja mogu osmišljavati posebne izvannastavne aktivnosti, kako svojim ciljem, zadatcima, aktivnostima, tako i sadržajno, metodički itd.

ODGOJNO-OBRAZOVNA PODRUČJA U IZVANNASTAVNIM AKTIVNOSTIMA

- jezično-komunikacijsko područje
- društveno-humanističko područje
- matematičko-prirodoslovno područje
- tehničko-tehnologijsko područje
- tjelesno-zdravstveno područje
- umjetničko područje
- praktični rad i dizajniranje“ (Mlinarević i Brust Nemet, 2012; str. 79)

Zaključno za izbor izvannastavnih aktivnosti, valja istaknuti kako one imaju veliki utjecaj na razvitak učenika jer proširuju interese, ispunjavaju slobodno vrijeme, pospješuju socijalizaciju i uspjeh. Učenici ističu kako su zahvalni i ponosni na svoje vrijeme provedeno u školi u aktivnostima i na prijateljstvima koja su nastala iz zajedničkih interesa (Pejić Papak i Vidulin, 2016).

3.4. Načini rada u školskim izvannastavnim aktivnostima

Za odgojno djelovanje i vođenje izvannastavne aktivnosti nije dovoljno to što je učitelj-voditelj pun entuzijazma. Potrebna je i njegova volja i želja za rad, osposobljenost za rad u koju se svrstava stručno znanje i metodička priprema. Nužna je i sloboda izbora za vođenje određene aktivnosti. Kako će učitelj-voditelj postupati, voditi rad i imati odnos sa svojim učenicima, uvelike pridonosi učenički angažman i produktivnost. Glavno metodičko pitanje glasi: kako i što trebamo činiti u slobodnim aktivnostima? Nisu učitelji-voditelji ti koji će sve raditi, dok će učenici promatrati. Događa se suprotna radnja. Učenici su ti koji rade određeni zadatak za određenu izvannastavnu aktivnost. Pripremaju radni prostor, prikupljaju potrebne materijale i sredstva za rad, donose u školu prikupljene stvari, pomažu vršnjacima u izradi zadatka, stječu nova znanja, vještine, navike koje će im koristiti za daljnji život. Također, najvažnije od svega, motiviraju jedni druge za bolji rad (Mlinarević i Brust Nemet, 2012).

Prema Poljaku (1980) nastavne metode su oblici rada u samoj nastavi gdje metode dobivaju dvostruko značenje. Pod dvostrukim značenjem misli se na način rada učenika i način rada nastavnika. Nastavne metode koje su formirane u povijesnom razvoju didaktičke teorije i prakse, a one su: metoda praktičnih i pismenih radova, metoda crtanja i ilustrativnih radova, metoda čitanja i rada na tekstu, metoda demonstracije, razgovora te usmenog izlaganja.

Autorice Pejić Papak i Vidulin (2016) napominju kako je za što uspješniji ishod u provođenju aktivnosti potrebno poštivati načela koja čine rezultat proučavanja. Načela rada za uspješnu organizaciju aktivnosti su:

- dobrovoljnost učenika
- sloboda izbora pri ponuđenim aktivnostima
- zadovoljstvo potreba učenika
- želja za aktivnošću učenika u samoj aktivnosti
- raznovrsnost područja aktivnosti
- smislen i organiziran rada u aktivnosti
- dosljednost i svrhovitost aktivnosti
- dobna prilagođenost učeniku pri stvaranju aktivnosti
- sinergija učenika

4. UČENIČKA I UČITELJEVA ULOGA U IZVANNASTAVNIM AKTIVNOSTIMA

4.1. Učeničke potrebe i interesi u izvannastavnim aktivnostima

Školske izvannastavne aktivnosti važne su za cjelokupan razvoj učenika. Razvija učenika na način da širi njegove vidike, potiče ga da bude aktivniji u interakciji i obavljanju obaveza, usvaja nova znanja i vještine i krajnje, čini ga sretnijom osobom. Može se dogoditi kada škola nudi pregršt izvannastavnih aktivnosti da roditelji ne dopuštaju odlazak. Mogući razlog roditelja da učenik ne pohađa neku od izvannastavnih aktivnosti jest taj da će ih aktivnosti odvratiti od učenja ili uvjerenje da će popustiti u školi. Također, neki učenici smatraju da sudjelovanje na izvannastavnoj aktivnosti nije korisno te da im nisu potrebne dodatne aktivnosti. Tada su ti učenici najčešće koncentriraniji na učenje i obaveze u školi kako bi zadovoljili kriterije roditelja ili pak se dokazali kako nije potrebno sudjelovati na izvannastavnim aktivnostima. No, važno je naglasiti kako upravo odlazak na školsku izvannastavnu aktivnost, učenika potiče da ima više samopouzdanja u sebe, uspješniji je i sretniji (Naik, 2018).

Stoga, potrebno je da učitelj koji organizira određenu izvannastavnu aktivnost, obrati pozornost na učeničke potrebe i interese. Ukoliko učenicima ne budu ponuđeni i ispunjeni njihovi interesi za izvannastavnu aktivnost koja ih privlači, više je neće htjeti pohađati. U današnje vrijeme su sve više izraženiji učenički sukobi, odnosno teže se dolazi do interakcije između vršnjaka koji nisu u istom društvu. Problem leži u tome što učenici koji teže stupaju u komunikaciju s drugim učenicima su ili s jedne strane agresivna djeca koja vuku neku situaciju iz prošlosti, ili su s druge strane introvertirana djeca koja ne žele stupiti u kontakt s nepoznatim osobama. Upravo iz tih razloga je poželjno da postoje raznolike izvannastavne aktivnosti kako bi se učenici u aktivnostima upoznali, radili zajedno te možda i sklopili nova životna prijateljstva. Kada se u određenoj izvannastavnoj aktivnosti nalazi heterogena skupina djece, to jest kada bi rangirali reklo bi se od introvertiranog do agresivnog, tek tada se može vidjeti koliku ključnu ulogu ima učitelj-voditelj aktivnosti i način na koji će ih spojiti tako da zadovolji njihove potrebe i interese. Učenici će se naučiti kako da se prilagođavaju jedni drugima, kako da se kontroliraju ukoliko nešto nije po njihovom ili suprotno kako da se uključe u razgovor bez zadržke. Naučit će da sve što se događa u grupi učenika, jedino funkcionira uz dogovor i kompromis (Zrilić i Košta, 2009).

Jensen (2003) govori kako, osim što učitelj-voditelj ima velik utjecaj na učeničke potrebe u školskim izvannastavnim aktivnostima, velik udio ima i okolina u kojem se učenici nalaze. Okolina odnosno učionica/predavaonica u kojem učenici izvršavaju svoje obaveze i usavršavaju svoja znanja, u prvom redu treba biti ugodna i zračiti toplinom. Predavaonicu je potrebno prilagoditi učenicima: svaki je dan čistiti kako bi se prilikom izvršavanja rada učenici mogli bolje koncentrirati te kako bi ih čist i uredan prostor poticao na kreativnost, radna temperatura predavaonice trebala bi biti između 20-22°C (dakle, ni prevruće, ni prehladno), ukrasiti zidove/panoe/ormare/školske stolice/vrata vedrijim i življim bojama, organizirati tjedni raspored za izvršavanje učeničkih obaveza tokom dolaska na izvannastavnu aktivnost. Opće je poznato kako u redovnoj nastavi učenici uče frontalnim načinom rada te rijetko kad ustaju. Što se načina rada u izvannastavnim aktivnostima tiče, preporučljivo je da se učenici što više kreću kako im ne bi brzo dosadila aktivnost i kako bi lakše smišljali ideje i načine rada.

Za kraj, može se reći kako učenički interesi u odabranoj izvannastavnoj aktivnosti proizlaze iz motivacije prema odabranom području. Kada škole predlože izvannastavne aktivnosti svojim učenicima, vidljivo je kako učenici imaju raznolike interese za ponuđena područja. Samim interesom može se zaključiti kako će učenik vrlo lako usvajati znanje, usavršavati svoje vještine i raditi će ono što ga ispunjava. Učenici međusobno izvršavaju obaveze, osjećaju se korisnima, razvijaju radne navike te krajnje, stalno rade na unaprjeđenju ličnosti (Šiljković, Rajić i Bertić, 2007).

4.2. Učiteljeva uloga u školskim izvannastavnim aktivnostima

Učitelj ima izrazito važnu ulogu u učeničkom životu. Osim što je učitelj, osoba koja u školi uči nastavno gradivo, on je učeniku i roditelj i odgajatelj i prijatelj. Može se reći da je roditelj jer je svaki dan (izuzev vikenda) u komunikaciji s njim te mu se učenik može požaliti ili pohvaliti nečime, provode zajedno vrijeme te se dnevno druže minimalno 5 sati. Ako se uključi izvannastavna aktivnost, tad provode i više vremena zajedno. Drugi naziv je odgajatelj jer na učenika djeluje drugačije te imaju specifičan odnos gdje učenik ima sigurnost u njega. Također, on je učeniku i prijatelj jer mogu svakodnevno voditi razne lijepe razgovore, sklapati nove dogovore i najvažnije, imati posebnu vezu. Zbog svih nabrojanih činjenica, učitelj ima veliku ulogu u učeničkom životu. Naučiti ili odgojiti djecu je veoma složen proces gdje učenik u njega mora razviti osjećaj sigurnosti, smirenosti i zadovoljstva. Jurčić (2008) opisuje kako se od učitelja-voditelja podrazumijeva da jasno postavi ciljeve u radu, metodama kojim će se odvijati određena aktivnost te naglasiti kojim će se sredstvima i materijalima raspolagati u izvannastavnoj aktivnosti. Postoji nekoliko drugih uloga kojim se učitelj još naziva. Spominju se još i druga učiteljeva imena kao što su kreator jer svakodnevno nešto osmišljava i pun je ideja, dijagnostičar zbog uočavanja vrlina učenika, organizator zbog svoje spretnosti i brzopletosti u osmišljavanju ideja te pokretač.

U trenutku kada je učitelj shvatio da dovoljno poznaje svoje učenike i kad je stvorio posebnu povezanost s njima, slijedi podjela odgovornostima za koje zna da će ih učenici moći ispuniti. Iako to neće stalno raditi, ponekad je potrebno opteretiti učenike balansirajući s njihovim mogućnostima. Učitelj će ići do granice mogućnosti kada mu učenici vjeruju, izvući će iz njih njihov maksimum u radu te će im omogućiti osobni razvoj. Ključ trajnog zadovoljstva učenika se nalazi u učiteljevoj volji pomaganja i poučavanja dobrobiti (Munjiza, Peko i Dubovicki, 2016). Učiteljeva uloga u školskim izvannastavnim aktivnostima trebala bi počivati na uzajamnom poštovanju s učenicima, prilagođavanju rada prema učenicima kako bi rezultati odabrane izvannastavne aktivnosti bili što bolji, okruženje koje će ih poticati na rad i zadovoljstvo. Izvannastavnu aktivnost koju odaberu učenici, učitelju mora biti na čast jer su odabrali voditelja koji ispunjava sve uvjete dobrog učitelja-voditelja (Zrilić i Košta, 2009). Također, učiteljeva uloga je kako da učenici nađu najefikasniji način učenja i način kojim će obrađivati nove podatke (Zarevski, 2003).

4.3. Učitelj kao osnivač školskih izvannastavnih aktivnosti

Školske izvannastavne aktivnosti osmišljava učitelj uz potporu školske uprave. Poznato je kako za učitelja još postoji naziv učitelj-voditelj. Kako bi učitelj kao voditelj bio što uspješniji u osmišljavanju i provedbi izvannastavnih aktivnosti, potrebno mu je redovno stručno usavršavanje. Učitelju osnivaču izvannastavnih aktivnosti primarni korak mora biti kako i na koji način će zainteresirati učenike da odaberu baš „njegovu“ aktivnost. Također, osim načina na koji će se učenici zainteresirati, potrebna je i povratna učenička marljivost i ulaganje u znanje. U današnje modernije vrijeme, učitelj svojim učenicima može sva znanja prenijeti putem tehnologije. Tehnologijama se otvara put koji učenicima omogućuje novi način stvaranja, osmišljavanja ideja, više motivacije pri radu i kreativnosti (Jurčić, 2008). S obzirom da u današnje vrijeme gotovo svi učenici imaju pristup tehnologijama, svoje dobivene zadatke na izvannastavnim aktivnostima mogu provoditi i kod kuće. Učenici će uz više motivacije i želje htjeti odraditi zadatak kod kuće jer će dio zadatka moći odraditi u udobnosti svog doma, dok će drugu polovinu riješiti u školi. Učitelj također i u školi ima pristup današnjim tehnologijama (školska računala, školski tableti) te će neki učenici iz tog razloga možda baš odabrati izvannastavnu aktivnost kod učitelja koja je više povezana s digitalnom tehnologijom.

Puno se spominje riječ kreativnost, no što ona zapravo predstavlja kod učenika? Kreativnost se može opisati kao glavna odrednica prilikom proučavanja učenika u izvannastavnim aktivnostima. Kreativnost se krije u svakom učeniku te je potrebno pronaći način na koji će se iskazati. Zbog toga, učitelj ima izrazitu veliku ulogu kako će pronaći put da izađe sva kreativnost koja čuči u njima. Jednom kad učitelj pronađe način na koji se ona otkriva, to je znak da je učitelj potpuno stupio u kontakt sa svojim učenikom. Bilo da se radi o redovnoj nastavi ili obliku izvannastavne aktivnosti, učenici ne žele na pasivan način provoditi vrijeme u školi, već žele samostalno otkrivati informacije, koristiti raznovrsnost sadržaja u nastavi te se osjećati korisnim. Učitelj kao osnivač aktivnosti ne ograničava učenike, već potencira kako moraju izaći iz zone komfora, vjerovati u sebe i dati najbolje od sebe. U današnje vrijeme su brojne škole fokusirane na rezultate koje njihova škola ostvaruje te potiče učenike da više ulažu u svoje obrazovanje. Upravo zbog mogućih pritiska na učenike i njihov način rada, izvannastavne aktivnosti im nude mogućnost da se odmore od školskih briga te ih naučiti kako pronaći način za lakše učenje te kako praktično i suradničko učiti (Zrilić i Košta, 2009).

Milić i Gazivoda (2015) smatraju kako je uloga učitelja veoma zahtjevna. Osim što planira način na koji će izvoditi rad, nadzire situacije koje su prisutne u nastavi, on traži i puteve kojim će učenika zainteresirati za stvaralaštvo i kojim će ga potaknuti da daje sve od sebe. Napominju kako učenički razvitak uvelike ovisi o kvalitetnom nastavnom procesu te načinom kojim će usvajati znanja. Potrebno je više uvažavati različite karakteristike učenika te prema njihovim mogućnostima prilagoditi način rada. Također, učitelj im pomaže kako da učenici vladaju svojim interesima i osjećajima. Izrazitu važnost treba posvetiti i na koji se način poučavaju nastavni sadržaji. Ukoliko se sadržaji poučavaju na temelju stvarnosti, učenicima će takav način rada biti puno zanimljiviji i lakše će ga naučiti.

5. METODOLOGIJA

5.1. Cilj istraživanja

Cilj ovog istraživanja bio je ispitati mišljenja učenika i učitelja osnovnih škola o organizaciji izvannastavnih aktivnosti s obzirom na spol, dob učenika, razred i mjesto školovanja (ruralna ili urbana sredina). Također, ispitani su bili i učitelji na području cijele Hrvatske o organizaciji izvannastavnih aktivnosti s obzirom na spol, dob učitelja, godine radnog staža i mjestu rada škole (selo ili grad).

5.2. Problemi i hipoteze

Prema cilju istraživanja postavljaju se sljedeći problemi i hipoteze:

P1: Postoji li razlika u uključenosti učenika u izvannastavne aktivnosti s obzirom na dob.

H1: Ne postoji statistički značajna razlika u uključenosti učenika u izvannastavne aktivnosti s obzirom na dob.

P2: Postoji li razlika u uključenosti učenika u izvannastavne aktivnosti s obzirom na spol.

H2: Ne postoji statistički značajna razlika u uključenosti učenika u izvannastavne aktivnosti s obzirom na spol.

P3: Postoji li razlika u uključenosti učenika u izvannastavne aktivnosti s obzirom na mjesto stanovanja (ruralno ili urbano naselje).

H3: Ne postoji statistički značajna razlika u uključenosti učenika u izvannastavne aktivnosti s obzirom na mjesto stanovanja (ruralno ili urbano naselje).

P4: Postoji li razlika u učenikom zadovoljstvu prema načina rada učitelja s obzirom na spol učenika.

H4: Ne postoji statistički značajna razlika u učenikom zadovoljstvu prema načinu rada učitelja s obzirom na spol učenika.

P5: Postoji li razlika u učenikom zadovoljstvu prema načina rada učitelja s obzirom na dob učenika.

H5: Ne postoji statistički značajna razlika u učenikom zadovoljstvu prema načinu rada učitelja s obzirom na dob učenika.

P6: Postoji li razlika u učenikom zadovoljstvu prema načina rada učitelja s obzirom na mjesto stanovanja (ruralno ili urbano naselje).

H6: Ne postoji statistički značajna razlika u učenikom zadovoljstvu prema načinu rada učitelja s obzirom na mjesto stanovanja (ruralno ili urbano naselje).

P7: Postoji li razlika u vrsti izvannastavne aktivnosti koju provode učitelji s obzirom na spol učitelja.

H7: Ne postoji statistički značajna razlika u vrsti izvannastavne aktivnosti koju provode učitelji s obzirom na spol učitelja.

P8: Postoji li razlika u vrsti izvannastavne aktivnosti učitelja s obzirom na mjesto rada škole (selo ili grad).

H8: Ne postoji statistički značajna razlika u vrsti izvannastavne aktivnosti učitelja s obzirom na mjesto rada škole (selo ili grad).

5.3. Uzorak ispitanika

U provedenom istraživanju ukupno je sudjelovalo 369 ispitanika ($N = 369$). Od ukupnog broja 369, 192 se odnosi na učenike, a 177 na učitelje osnovnih škola s područja cijele Hrvatske. U uzorku, što se tiče učenika, je sudjelovao 97 (50,5%) ispitanika ženskog spola te 95 (49,5%) ispitanika muškog spola. U uzorku, što se tiče učitelja, je sudjelovalo 162 (91,5%) ispitanika ženskog spola, dok je bilo samo osmero ispitanika muškog spola (8,5%). Istraživanju su pristupili učitelji s područja cijele Hrvatske, od kojih je najviše učitelja bilo iz Međimurske županije, njih 23 (12,9%), slijedi 18 učitelja iz Splitsko-dalmatinske županije (10,2%), 17 učitelja iz Zagrebačke županije (9,6%), 16 učitelja iz Grada Zagreba (9,1%), podjednak broj učitelja, njih 14 iz Varaždinske županije i Primorsko-goranske županije (7,9%), podjednak broj učitelja, njih 13 iz Osječko-baranjske županije i Sisačko-moslavačke županije (7,4%), 10 učitelja iz Virovitičko-podravske županije (5,6%), podjednak broj učitelja, njih 5 iz Brodsko-posavske županije i Dubrovačko-neretvanske županije (2,8%), podjednak broj učitelja, njih 4 iz Koprivničko-križevačke županije, Krapinsko-zagorske županije i Šibensko-kninske županije (2,3%), podjednak broj učitelja, njih 3 iz Bjelovarko-bilogorske županije, Karlovačke županije, Ličko-senjske županije i Vukovarsko-srijemske županije (1,7%), podjednak broj učitelja, njih 2 iz Požeško-slavonske županije i Zadarske županije (1,1%) te krajnje najmanji broj učitelja, svega jedan učitelj iz Istarske županije (0,6%). S obzirom na mjesto gdje se nalazi škola, 80 učitelja (45,2%) radi u selu, dok 97 učitelja (54,8%) radi u gradu.

5.4. Mjerni instrumenti

Za potrebe ovog istraživanja formiran je anketni upitnik za učenike i učitelje (Prilog 9) kojim se želi saznati kako su organizirane izvannastavne aktivnosti njihovih škola te se sastoji od dva dijela. Prvi dio upitnika odnosi se na sociodemografska obilježja ispitanika, a drugi dio na organizaciju izvannastavnih aktivnosti u osnovnoj školi. Sociodemografska pitanja odnose se na dob ispitanika, spol (ženski/muški), razred koji učenici pohađaju, a kod učitelja spol (ženski/muški), zanimanje, godine radnog staža, radno mjesto u školi (razredne nastave/predmetne nastave) te lokacija škole (selo/grad, županija).

Drugim dijelom upitnika se učenike i učitelje ispituje o izvannastavnim aktivnostima njihove škole. Upitnik za učenike se sastojao od 17 pitanja, dok se upitnik za učitelje sastojao od 19 pitanja. Svi ispitanici su na nekim pitanjima imali ponuđene odgovore gdje su mogli označiti

samo jedan odgovor od ponuđenih, označiti više odgovora od ponuđenih, pitanja na koja je trebalo odgovoriti kratkim odgovorom te pitanja sa stupnjevima slaganja: 1 (u potpunosti se ne slažem) – 5 (u potpunosti se slažem). Također, u upitniku za učenike su formirana tri pitanja otvorenog tipa u kojima su ispitanici mogli napisati svoje mišljenje, a u upitniku za učitelje je formirano jedno pitanje otvorenog tipa u kojem su odgovorili o načinu surađivanja s roditeljima.

5.5. Postupak istraživanja

Istraživanje je provedeno anketnim upitnikom za učenike i učitelje osnovnih škola u travnju i svibnju 2023. godine. Svim je ispitanicima bila objašnjena svrha istraživanja. Popunjavanje upitnika otprilike je trajalo desetak minuta te je potpuno anonimno i dobrovoljno u skladu s etičkim načelima i uz suglasnost roditelja/skrbnika.

6. REZULTATI ISTRAŽIVANJA I RASPRAVA

Rezultati istraživanja obrađeni su u statističkom programu SPSS. Nakon definiranja varijabli i kodiranja odgovora uneseni su podaci dobiveni provedbom istraživanja. Prije definiranja novih varijabli utvrđeno je da su sva pitanja formirana u istom smjeru odnosno nema obrnutih pitanja te samim time nije potrebno rekodiranje odgovore. Korištene su deskriptivne (mjere centralne tendencije i varijabiliteta) te inferencijalne statističke metode (Mann–Whitney U test, Kolmogorov–Smirov test normalnosti distribucija i Levanov test). Zaključci u vezi razlika i povezanosti među podacima donošeni su na nivou značajnosti od 95%, uz razinu rizika 5%.

Varijable u ovom istraživanju su spol učenika i spol učitelja. Deskriptivnom statistikom utvrđeno da od ukupnog broja učenika koja su sudjelovala u istraživanju 50,5% čine djevojčice, a 49,5% dječaci. Svi navedeni ispitanici su različite dobne skupine odnosno učenici od 5. do 8. razreda osnovne škole.

Dob ispitanika također je kategorijalna varijabla raspoređena u četiri kategorije. Najzastupljeniju kategoriju čini ukupno 59 ispitanika u dobi od 12 godine što je 30,7% od ukupnog broja ispitanika. U dobi od 13 godina ukupno je 58 ispitanika odnosno 30,2% svih ispitanika. Nadalje, u dobi od 11 godina ukupno je 21 ispitanika odnosno 10,9%. U posljednjoj kategoriji u dobi od 15 godina ukupno je svega 6 ispitanika (3,1%) što ju čini najmanje zastupljenom kategorijom.

Također, svi navedeni ispitanici su različitih skupina prema mjestu pohađanja škole, odnosno polaznici su dviju različitih osnovnih škola koje možemo podijeliti na ruralno i prigradsko naselje.

Mjesto školovanja ispitanika također je kategorijalna varijabla raspoređena u dvije kategorije. Među dvije kategorije, zastupljeniju kategoriju čini prigradsko naselje koju čine ukupno 112 ispitanika što je 58,3% od ukupnog broja ispitanika. Druga, manje zastupljena kategorija čini ruralno naselje koju polazi 80 ispitanika (41,7%) od ukupnog broja ispitanika.

U sljedećim tablicama bit će prikazani rezultati istraživanja učenika o organizaciji izvannastavnih aktivnosti u osnovnoj školi na temelju različitih pretpostavki.

Prvi postavljeni problem u istraživanju bio je postoji li razlika u uključenosti učenika u izvannastavne aktivnosti s obzirom na dob. Hipoteza je glasila da ne postoji statistički značajna razlika u uključenosti učenika u izvannastavne aktivnosti s obzirom na dob. Levanov test pokazuje da su podaci normalno distribuirani ($p > 0.335$) iz čega slijedi da ne postoji statistički značajna razlika u varijabilitetu između varijable dobi. Prema tome varijance su homogene što omogućuje interpretaciju t-testa. T-test za nezavisne uzorke pokazuje da je $p > 0.05$ iz čega proizlazi da se postavljena hipoteza prihvaća odnosno ne postoji statistički značajna razlika u uključenosti učenika u izvannastavne aktivnosti s obzirom na dob.

Tabela 1: Uključenost učenika u izvannastavnu aktivnost s obzirom na dob

Independent Samples Test										
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
UKLJUČENOST	Equal variances assumed	,945	,335	,909	52	,368	,188	,206	-,227	,602
	Equal variances not assumed			,803	5,951	,453	,188	,234	-,385	,760

$p = 0,335$

Drugi postavljeni problem u istraživanju je postoji li razlika u uključenosti učenika u izvannastavne aktivnosti s obzirom na spol. Hipoteza je da ne postoji statistički značajna razlika u uključenosti učenika u izvannastavne aktivnosti s obzirom na spol. Provedena je deskriptivna statistika te odrađena provjera normalne distribucije. S obzirom da se radi o većem uzorku ispitanika za provjeru normalne distribucije koristi se Kolmogorov-Smirnov test uz razinu rizika od 5%. Kolmogorov-Smirnov test pokazuje da podaci nisu normalno distribuirani s obzirom da je $p < 0.05$ što je razlog provedbe neparametrijskih testova kako bi se ispitala razlika u uključenosti učenika u izvannastavne aktivnosti s obzirom na spol. Za testiranje spomenute hipoteze korišten je Mann-Whitney U Test (Tabela 2) za nezavisne uzorke koji pokazuje da postoji statistički razlika u uključenosti učenika u aktivnosti s obzirom na spol ($p < 0.05$).

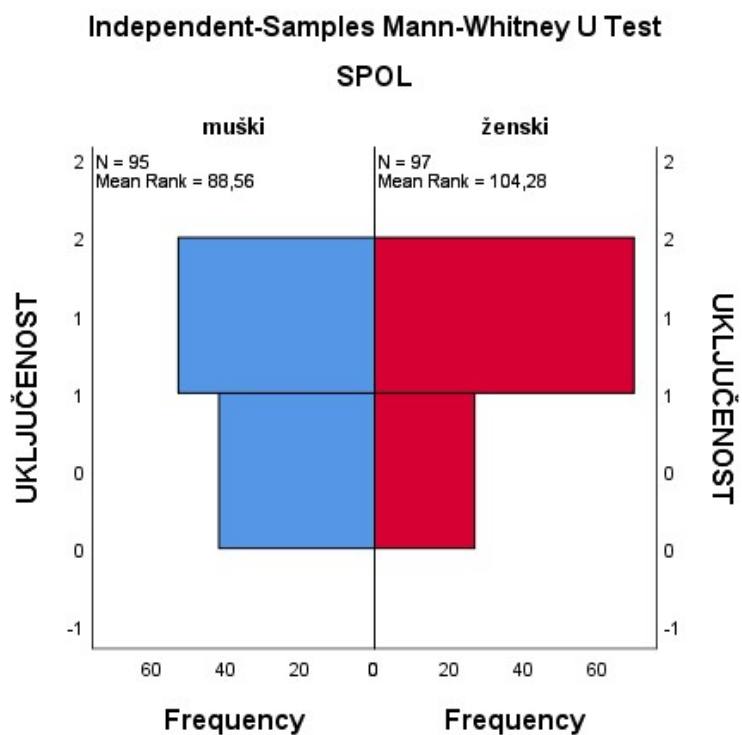
Tabela 2: Uključenost učenika u izvannastavne aktivnosti s obzirom na spol

Independent-Samples Mann-Whitney U Test Summary	
Total N	192
Mann-Whitney U	3853,000
Wilcoxon W	8413,000
Test Statistic	3853,000
Standard Error	319,947
Standardized Test Statistic	-2,358
Asymptotic Sig.(2-sided test)	,018

$p = 0,018$

S obzirom da postoji statistički značajna razlika u uključenosti učenika u izvannastavne aktivnosti s obzirom na spol iz grafikona 1 vidljivo je da su učenice sklonije biranju više izvannastavnih aktivnosti od učenika.

Grafikon 1. Prikaz uključenosti muškog i ženskog spola Mann-Whitney U Test-om

Treći postavljeni problem u istraživanju je postoji li razlika u uključenosti učenika u izvannastavne aktivnosti s obzirom na mjesto stanovanja (ruralno ili urbano naselje). Hipoteza je da ne postoji statistički značajna razlika u uključenosti učenika u izvannastavne aktivnosti s obzirom na mjesto stanovanja (ruralno ili urbano naselje). Provedena je deskriptivna statistika te odrađena provjera normalne distribucije. S obzirom da se radi o većem uzorku ispitanika za provjeru normalne distribucije koristi se Kolmogorov-Smirnov test uz razinu rizika od 5%. Kolmogorov-Smirnov test pokazuje da podaci nisu normalno distribuirani s obzirom da je $p < 0.05$ što je razlog provedbe neparametrijskih testova kako bi se ispitala razlika u uključenosti učenika u izvannastavne aktivnosti s obzirom na mjesto stanovanja. Za testiranje spomenute hipoteze korišten je Mann-Whitney U Test (Tabela 3) za nezavisne uzorke koji pokazuje da postoji statistički razlika u uključenosti učenika u aktivnosti s obzirom na mjesto stanovanja ($p < 0.05$).

Tabela 3: Uključenost učenika u izvannastavne aktivnosti s obzirom na mjesto stanovanja (ruralno ili urbano naselje)

Independent-Samples Mann-Whitney U Test Summary	
Total N	192
Mann-Whitney U	3832,000
Wilcoxon W	10160,000
Test Statistic	3832,000
Standard Error	315,489
Standardized Test Statistic	-2,054
Asymptotic Sig.(2-sided test)	,040

$p = 0,040$

Četvrti postavljeni problem glasio je postoji li razlika u učenikom zadovoljstvu prema načinu rada s obzirom na spol učenika. Hipoteza je da ne postoji statistički značajna razlika u učenikom zadovoljstvu prema načinu rada učitelja s obzirom na spol učenika. Provedena je deskriptivna statistika te odrađena provjera normalne distribucije. S obzirom da se radi o većem uzorku ispitanika za provjeru normalne distribucije koristi se Kolmogorov-Smirnov test uz razinu rizika od 5%. Kolmogorov-Smirnov test pokazuje da podaci nisu normalno distribuirani s obzirom da je $p < 0.05$ što je razlog provedbe neparametrijskih testova kako bi se ispitala razlika u uključenosti učenika u izvannastavne aktivnosti s obzirom na mjesto stanovanja. Za testiranje spomenute hipoteze korišten je Mann-Whitney U test (Tabela 4) za nezavisne uzorke koji pokazuje da ne postoji statistički razlika u uključenosti učenika u aktivnosti s obzirom na spol učenika ($p > 0.05$).

Tabela 4: Zadovoljstvo učenika prema načinu rada s obzirom na spol učenika

Independent-Samples Mann-Whitney U Test Summary	
Total N	192
Mann-Whitney U	4981,000
Wilcoxon W	9541,000
Test Statistic	4981,000
Standard Error	324,273
Standardized Test Statistic	1,152
Asymptotic Sig.(2-sided test)	,249

$p = ,249$

Prema tabeli 4 vidljivo je da ne postoji statistički značajna razlika u učenikom zadovoljstvu prema načinu rada s obzirom na spol učenika te je time hipoteza potvrđena s obzirom da je $p > 0.05$.

Peti postavljeni problem bio je postoji li razlika u učenikom zadovoljstvu prema načina rada učitelja s obzirom na dob učenika. Hipoteza je da ne postoji statistički značajna razlika u učenikom zadovoljstvu prema načinu rada učitelja s obzirom na dob učenika. Levanov test pokazuje da su podaci normalno distribuirani ($p > 0.05$) iz čega slijedi da ne postoji statistički značajna razlika u varijabilitetu između varijable dobi. Prema tome varijance su homogene što omogućuje interpretaciju t-testa. T-test za nezavisne uzorke pokazuje da je $p > 0.05$ iz čega proizlazi da se postavljena hipoteza prihvaća odnosno ne postoji statistički značajna razlika u zadovoljstvu učenika prema načinu rada učitelja s obzirom na dob.

Tabela 5: Zadovoljstvo učenika prema načinu rada s obzirom na dob učenika

Independent Samples Test										
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ZADOVOLJSTVO	Equal variances assumed	,008	,929	,232	190	,817	,026	,111	-,193	,244
	Equal variances not assumed			,227	77,915	,821	,026	,113	-,200	,251

$p = 0,929$

Prema tabeli 5 vidljivo je da ne postoji statistički značajna razlika u učenikom zadovoljstvu prema načinu rada s obzirom na dob učenika te je time hipoteza potvrđena s obzirom da je $p > 0.05$.

Šesti postavljen problem u istraživanju je postoji li razlika u učenikom zadovoljstvu prema načinu rada učitelja s obzirom na mjesto stanovanja (ruralno ili urbano naselje). Hipoteza je da ne postoji razlika u učenikom zadovoljstvu prema načinu rada učitelja s obzirom na mjesto stanovanja (ruralno ili urbano naselje).

Tabela 6: Zadovoljstvo učenika prema načinu rada s obzirom na mjesto stanovanja (ruralno ili urbano naselje)

Independent-Samples Mann-Whitney U Test Summary	
Total N	192
Mann-Whitney U	4597,000
Wilcoxon W	10925,000
Test Statistic	4597,000
Standard Error	319,755
Standardized Test Statistic	,366
Asymptotic Sig.(2-sided test)	,714

$p = 0,714$

Prema tabeli 6 vidljivo je da ne postoji statistički značajna razlika u učenikom zadovoljstvu prema načinu rada učitelja s obzirom na mjesto stanovanja (ruralno ili urbano naselje) te je time hipoteza potvrđena.

Sedmi postavljeni problem u istraživanju je postoji li razlika u vrsti izvannastavne aktivnosti koju provode učitelji s obzirom na spol učitelja. Hipoteza je da ne postoji statistički značajna razlika u vrsti izvannastavne aktivnosti koju provode učitelji s obzirom na spol učitelja.

Tabela 7: Provedba izvannastavne aktivnosti učitelja s obzirom na spol učitelja.

Independent Samples Test										
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
IZVANNASTAVNE	Equal variances assumed	29,816	,000	18,286	175	,000	4,039	,221	3,603	4,474
AKTIVNOSTI	Equal variances not assumed			17,560	129,235	,000	4,039	,230	3,584	4,494

$p = 0,000$

IZVANNASTAVNE AKTIVNOSTI PREMA SPOLU				
		SPOL		Total
		MUŠKI	ŽENSKI	
IZVANNASTAVNE AKTIVNOSTI	Domaćinstvo	15	16	31
	Kreativna grupa	0	27	27
	Sport	0	18	18
	Dramska/filmska	0	37	37
	Eko grupa	0	16	16
	Robotika	0	11	11
	Prirodne znanosti	0	13	13
	Grupa stranih jezika	0	10	10
	Školski zbor	0	14	14
Total		15	162	177

Prema tabeli 7 vidljivo je da je $p < 0.05$ iz čega proizlazi da se postavljena hipoteza odbacuje odnosno postoji statistički značajna razlika u vrsti izvannastavne aktivnosti koju provode učitelji s obzirom na spol učitelja. Također, vidljivo je da učitelji ne biraju ni jednu drugu ponuđenu izvannastavnu aktivnost osim domaćinstva. S druge strane, učiteljice su izrazito kreativne te biraju mnogobrojne izvannastavne aktivnosti. Izvannastavne aktivnosti koje učiteljice najviše odabiru za provođenje su dramska i filmska grupa, kreativna grupa u koju je uključena i likovna grupa te sportska grupa.

Osmi postavljeni problem je postoji li razlika u provedbi izvannastavne aktivnosti učitelja s obzirom na mjesto rada škole (selo ili grad). Hipoteza je da ne postoji razlika u provedbi izvannastavne aktivnosti učitelja s obzirom na mjesto rada škole (selo ili grad).

Tabela 8: Provedba izvannastavne aktivnosti učitelja s obzirom na mjesto rada škole (selo ili grad).

Independent Samples Test										
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
IZVANNASTAVNE AKTIVNOSTI	Equal variances assumed	32,208	,000	-5,489	175	,000	-3,414	,622	-4,641	-2,186
	Equal variances not assumed			-18,084	161,000	,000	-3,414	,189	-3,786	-3,041

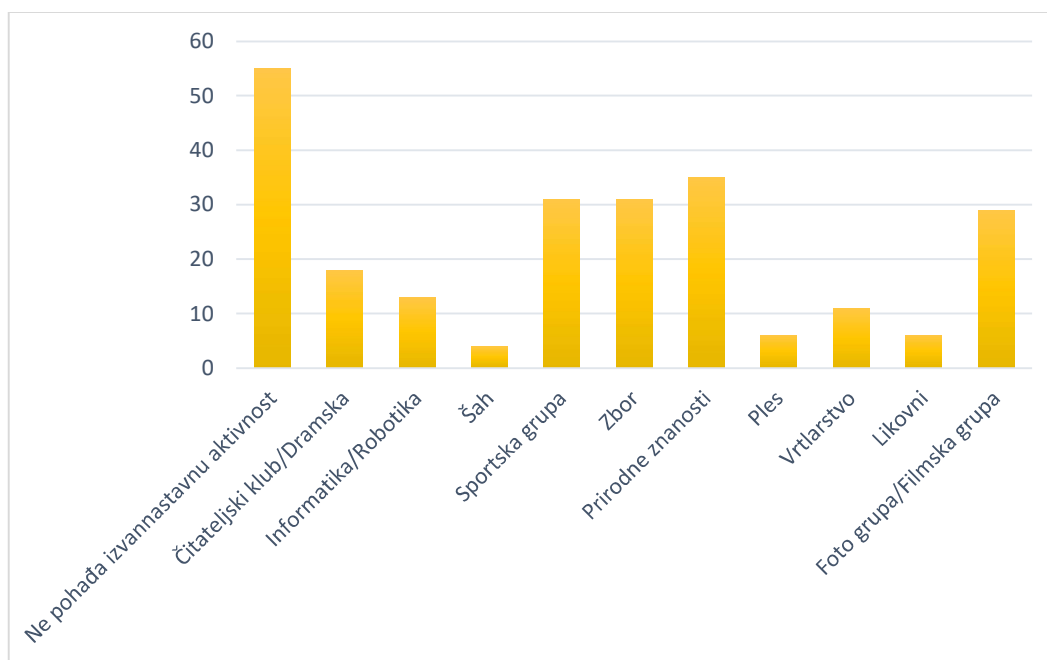
$p = 0,000$

IZVANNASTAVNE AKTIVNOSTI I MJESTO RADA ŠKOLE				
		MJESTO RADA		
		SELO	GRAD	Total
IZVANNASTAVNE AKTIVNOSTI	Domaćinstvo	0	31	31
	Kreativna grupa	0	27	27
	Sport	0	18	18
	Dramska/filmska	16	21	37
	Eko grupa	16	0	16
	Robotika	11	0	11
	Prirodne znanosti	13	0	13
	Grupa stranih jezika	10	0	10
	Školski zbor	14	0	14
Total		80	97	177

Prema tabeli 8 vidljivo je da je $p < 0.05$ iz čega proizlazi da se postavljena hipoteza odbacuje odnosno postoji statistički značajna razlika u vrsti izvannastavne aktivnosti koju provode učitelji s obzirom na mjesto rada škole (selo ili grad). Iz gornje tablice vidljivo je da je u gradu zastupljeno domaćinstvo, kreativna grupa, sportska grupa te dramska i filmska grupa. U selu učitelji zastupaju dramsku i filmsku grupu, eko grupu, robotiku, prirodne predmete, grupe stranih jezika i školski zbor. Zanimljiva je činjenica kako jedina izvannastavna aktivnost koja se provodi i u selu i u gradu jesu dramska i filmska grupa.

6.1. Odgovori na pitanja otvorenog i zatvorenog tipa

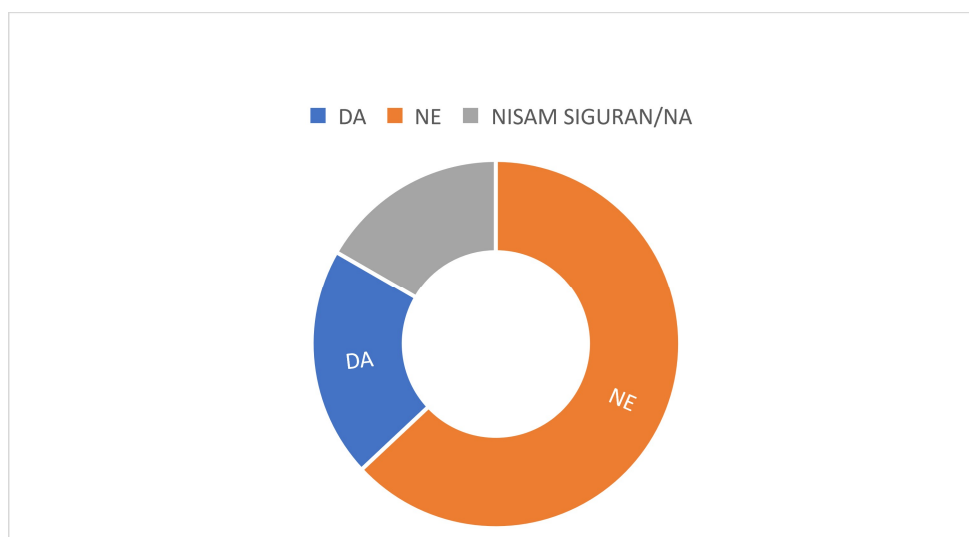
Učenicima je bilo postavljeno pitanje da upišu u koje su izvannastavnim aktivnostima uključeni. Rezultati postavljenog pitanja mogu se vidjeti na slici 1. Najviše ispitanika (28,6%) odgovorilo je kako ne pohađa ni jednu izvannastavnu aktivnost, bilo da se radi o njihovoj nezainteresiranosti za aktivnost ili nedostatku vremena za aktivnost. Otprilike podjednak broj ispitanika uključeni su u sportsku grupu i školski zbor (16,2%) te prirodne znanosti (18,2%) u koju spadaju predmeti poput kemije, prirode, biologije te foto grupa i filmska grupa. Zanimljiva je tvrdnja kako učenici imaju veći interes za pohađanje aktivnosti u prirodnim znanostima od pohađanja školskog zbora. Najmanje ispitanika pohađa izvannastavne aktivnosti poput šaha (2,1%), plesa (3,2%) i likovne grupe (3,2%).

Slika 1. Pohađanje izvannastavnih aktivnosti prema želji učenika.

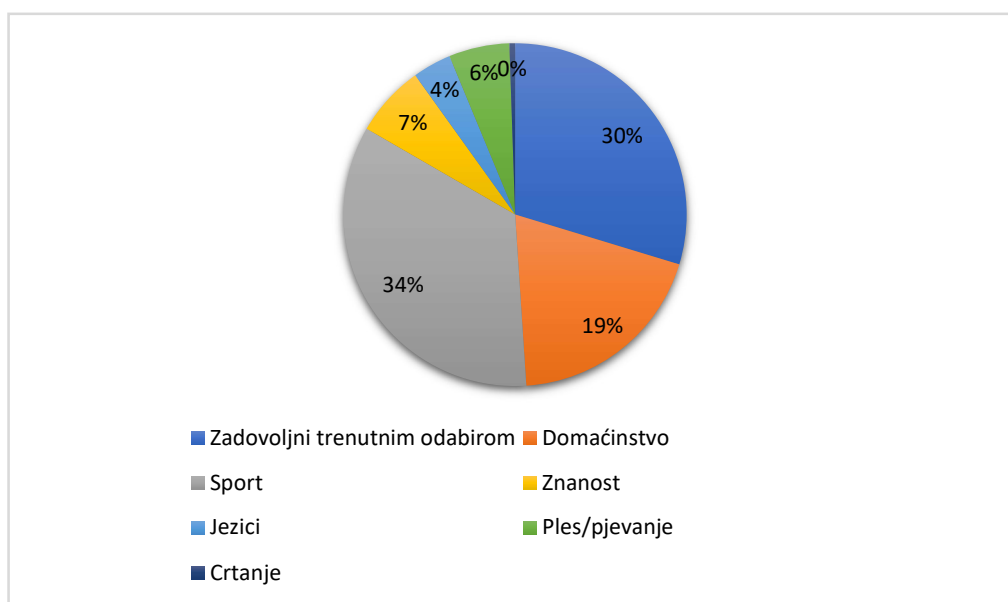
Može se zaključiti da su učenici izgubili želju i interes za pohađanjem izvannastavne aktivnosti u školi.

Na pitanje utječu li roditelji na učeničku odluku pri odabiru izvannastavnih aktivnosti (slika 2.) njih 121 (63%) odgovorilo je ne. Pohvalno je što na velik broj ispitanika roditelji nemaju utjecaj te učenici sami odabiru čime žele upotpuniti svoje slobodno vrijeme u školi. Ovom informacijom prikazan je uvid u odluke današnjih generacija jer jasno daju do znanja što ih interesira, što ih motivira za daljnji rad te takvim stavom otvaraju si puteve za budućnost. Svega 39 (20%) ispitanika odgovorilo je kako roditelji imaju utjecaj na njihov odabir izvannastavnih aktivnosti s čime se ne slažem jer djeca trebaju imati pravo glasa pri odabiru aktivnosti koji im se nude u školi. Također, ukoliko roditelji odlučuju o učeničkim aktivnostima koje će pohađati, time ih se demotivira i unazaduje u budućim odlukama i obavezama. Njih 32 (17%) odgovorilo je kako nisu sigurni utječu li roditelji na njihovu odluku pri odabiru izvannastavne aktivnosti. Sveukupno, pozitivna je situacija u školstvu kako učenici ne odabiru izvannastavne aktivnosti prema željama svojih roditelja već prema svojim interesima i mogućnostima. Učenike treba poticati da razumno i samostalno odlučuju, a da ih roditelji usmjeravaju ukoliko vide da im zatreba pomoć.

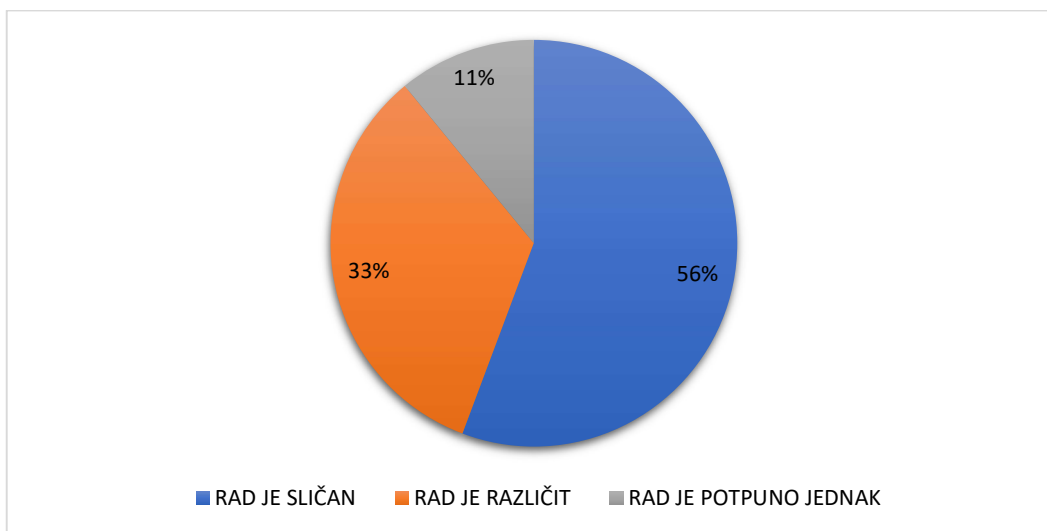
Slika 2. Utjecaj roditelja na odabir izvannastavnih aktivnosti.

Učenici su također bili pitani da predlože novu izvannastavnu aktivnost za koju bi htjeli da se provodi u njihovoj školi. Odgovori učenika nalaze se na slici 3. Bez obzira na spol, najviše učenika, njih 66 je predložilo novu izvannastavnu aktivnost sport (34%) u koju su nabrojali raznoliki sportovi poput boćanja, odbojke, tenisa, gimnastike, streličarstva, rolanja, nogometa za cure, plivanja, badmintona, šetnji, pecanja, karatea i rukometa. Interesantna je činjenica kako učenici žele uključiti sportove koje najvjerojatnije ne mogu pohađati u svom slobodnom vremenu izvan prostora škole. Odmah iza sporta prikazani su odgovori ispitanika kako su zadovoljni trenutnim odabirom i da ne bi dodali ni jednu novu izvannastavnu aktivnost. Također, velik broj ispitanika odlučilo se za domaćinstvo (19%) koju bi htjeli uvesti kao novu izvannastavnu aktivnost njihove škole. U domaćinstvo uključili su i tečajeve kuhanja i peglanja. Smatram da učenici imaju dobra razmišljanja te što su željni praktičnih radova poput kuhanja i peglanja. Iako većina učenika zna ponešto skuhati kod kuće, peglanje kao dio domaćinstva bi im itekako dobro došao kao i praktični radovi koji uključuju rad prstiju. Najmanji broj ispitanika bio je za uvođenje novog predmeta gdje će moći učiti više stranih jezika poput portugalskog i francuskog te crtanje.

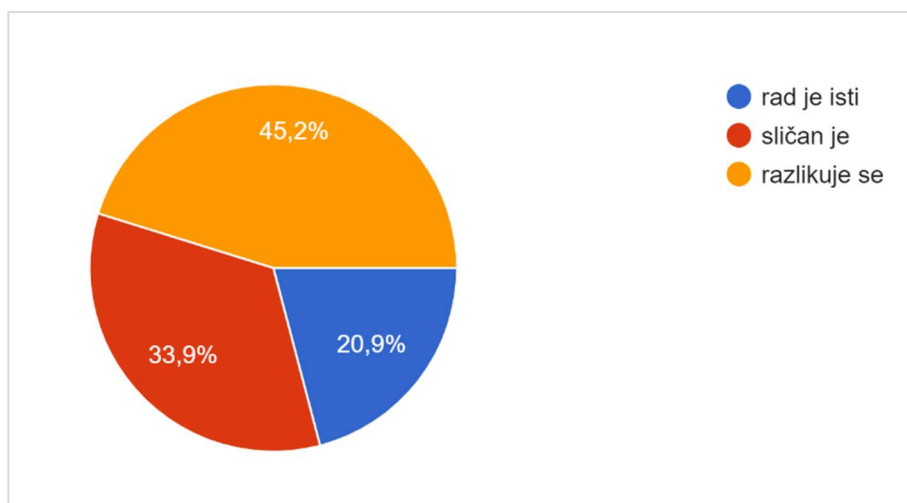
Slika 3. Prijedlog učenika o izvannastavnim aktivnosti u osnovnoj školi.

Učenicima je bilo postavljeno pitanje postoji li razlika u radu istog učitelja tijekom izvannastavnih aktivnosti i rada u redovnoj nastavi. Odgovori se nalaze na slici 4. Velik broj ispitanika, njih 107 (56%) odgovorilo je kako je rad sličan. Ovom tvrdnjom zapravo se dokazuje kako su učitelji jednako usredotočeni na redovnoj nastavi i izvannastavnoj aktivnosti te ne rade promjene u radu. Za učitelja je ovo najbolja pohvala koju može dobiti jer se na sličan način posvećuje učenicima na satu redovne nastave i učenicima koji zasebno dolaze na izvannastavnu aktivnost. Da je rad različit, odgovorilo je 64 ispitanika (33%) te smatraju kako se učitelj na drugačiji način odnosi u redovnoj nastavi i izvannastavnoj aktivnosti. Učitelj se želi na predaniji i potpuniji način posvetiti učenicima jer su odvojili svoje slobodno vrijeme da dolaze na njegovu aktivnost te im želi prenijeti znanje koje se tiče tog područja. Svega 11% odgovorilo je kako je rad potpuno jednak. Bilo da se radi o redovnoj nastavi ili izvannastavnoj aktivnosti, učitelj ne mijenja svoje metode učenja i ponašanje.

Slika 4. Mišljenja učenika o kvaliteti rada istog učitelja u izvannastavnim aktivnosti i redovnoj nastavi.

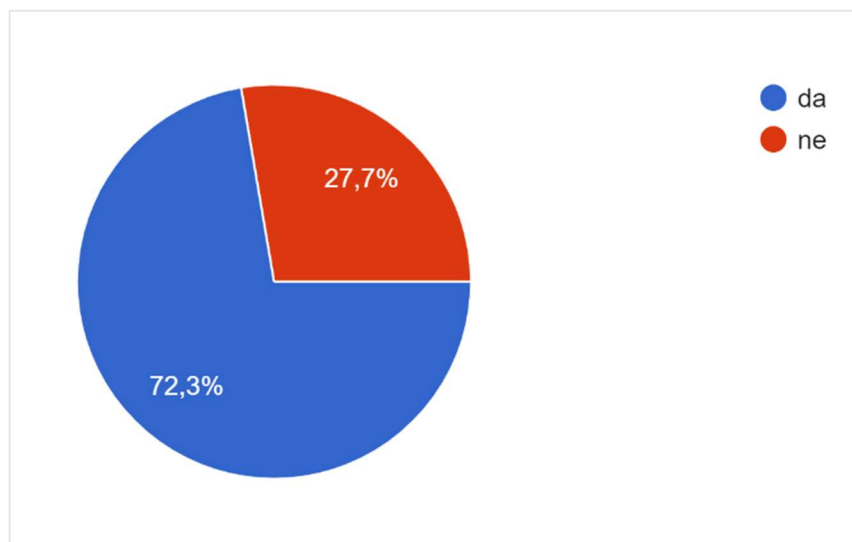
Osim što su učenici bili ispitani o učiteljevom radu tijekom izvannastavnih aktivnosti i redovnoj nastavi, učiteljima je također bilo postavljeno pitanje postoji li razlika u njihovom radu i odnosu prema učenicima u redovnoj nastavi i izvannastavnim aktivnostima. Odgovori se nalazi na slici 5. Najveći broj ispitanika (45,2%) odgovorilo je kako se rad u redovnoj nastavi razlikuje od one u izvannastavnoj aktivnosti. Razlika u redovnoj nastavi i izvannastavnoj aktivnosti može biti zbog veće angažiranosti i motiviranosti za izvannastavnu aktivnosti koju učitelj provodi, bolja je komunikacija učenika s učiteljem-voditeljem aktivnosti, dok može biti da postoji više poštovanja prema učitelju od strane učenika. Učitelju je također lakše raditi s manjom skupinom učenika koji su upisali izvannastavnu aktivnost koja ih zanima, koju žele bolje upoznati i naučiti se sve što je vezano uz to područje. Učitelj može lakše stupiti u komunikaciju s učenicima koji ga pažljivo slušaju i više su prisutniji u izvannastavnim aktivnostima nego u redovnoj nastavi. 33,9% ispitanika odgovorilo je kako je rad u redovnoj nastavi i u izvannastavnoj aktivnosti sličan. Vjerojatno se radi samo o nekim manjim promjenama poput većeg zainteresiranosti za područje aktivnosti ili bolje komunikacije učenik-učitelj. Najmanji broj ispitanika (20,9%) odgovorilo je kako je rad isti te da nema nikakvih promjena u provođenju redovne nastave i izvannastavne aktivnosti.

Slika 5. Samovrednovanje učitelja o kvaliteti rada u izvannastavnim aktivnosti i redovnoj nastavi.

Učiteljima je bilo postavljeno pitanje misle li da njihova škola nudi dovoljno izvannastavnih aktivnosti. Odgovori se nalaze na slici 6. Velik broj ispitanika, njih 128 (72,3%) je odgovorilo potvrdno. Učitelji se slažu da njihove škole nude dovoljno izvannastavnih aktivnosti te da nema potrebe za uvođenjem novih. S obzirom da je izrazito velik broj ispitanika odgovorilo potvrdno, postoji mogućnost da njihove škole već nude dovoljan broj aktivnosti ili pak da nemaju dovoljno prostora za provođenje svih aktivnosti. Manji broj ispitanika (27,7%) je odgovorilo kako njihove škole ne nude dovoljan broj izvannastavnih aktivnosti, te prema ovom postotku možemo zaključiti kako bi određene škole htjele uvesti nove izvannastavne aktivnosti.

S obzirom da je anketi pristupilo 177 ispitanika iz cijele Hrvatske, može se reći kako su izvannastavne aktivnosti dobro organizirane u Hrvatskoj te da ima velik broj učitelja-voditelja koji imaju zanimanja za različita područja. Osim što je važno da učitelj zna motivirati učenike za izvannastavnu aktivnost i prenijeti mu znanje koje se odnosi na područje aktivnosti, važno je da učitelj bude u komunikaciji i s ostalim učiteljima kako bi bilo što raznovrsnijih aktivnosti i kako bi škola nudila što više područja.

Slika 6. Mišljenja učitelja o zadovoljavanju potreba izvannastavnih aktivnosti.

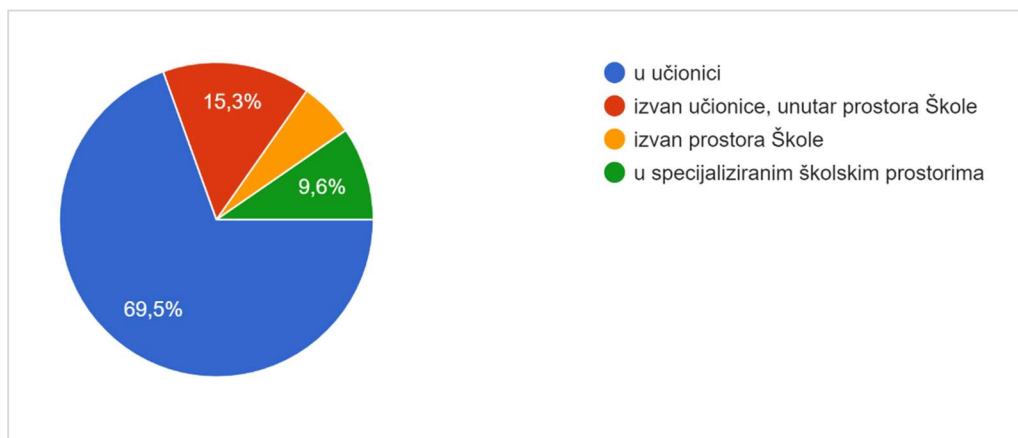
Učitelji su bili pitani prihvaćaju li učeničke prijedloge koje ponude i osmisle na izvannastavnoj aktivnosti. Odgovori se nalaze na slici 7. Pohvalna je činjenica kako 98 ispitanika (55,4%) uvijek prihvaća učeničke prijedloge. Smatram da je to pravedno prema učenicima jer se takvim načinom rada, učenike potiče da više rade na izvannastavnoj aktivnosti, više energije i volje za osmišljavanje ideja te su kreativniji. Također, učitelj i ne mora svaki put prihvatiti prijedlog te su za takav način rada 78 ispitanika (44,1%), odnosno oni ponekad prihvaćaju učeničke ideje. Učitelji smatraju da, iako učenici imaju mnoštvo dobrih ideja i kreativni su u osmišljavanju informacija, samo ponekad prihvaćaju ideju kako bi se učenici konstantno trudili. Svega jedan ispitanik (0,6%) nikad ne prihvaća učeničke ideje.

Slika 7. Mogućnost prihvaćanja učeničkih prijedloga u izvannastavnoj aktivnosti.

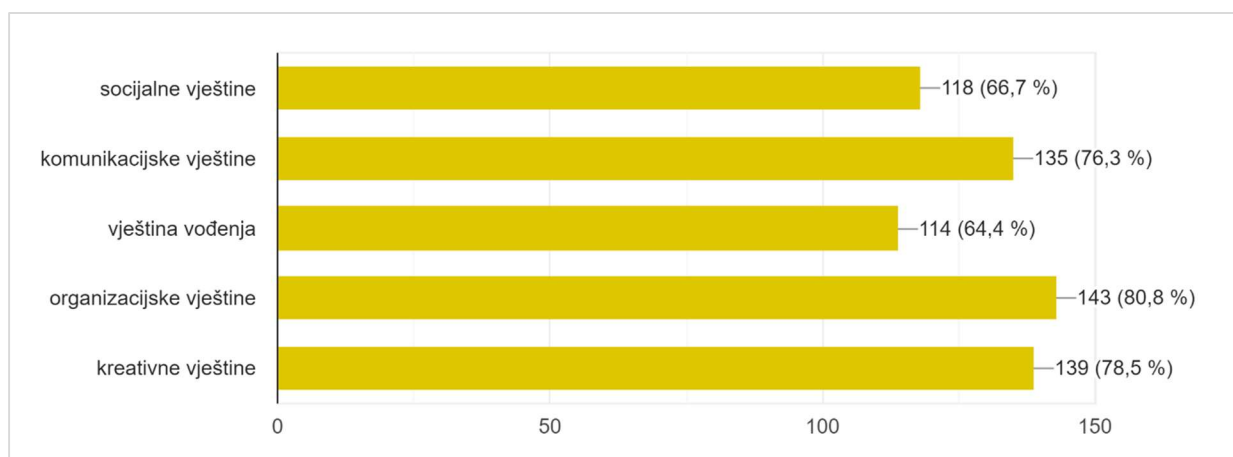
Može se zaključiti kako velik broj učitelja rado sasluša ideje učenika te ih uvijek prihvaća u rad izvannastavne aktivnosti ako učitelj smatra da je ideja ispravna. Ovakav način rada učenicima može biti veoma koristan i motivirajući te će tim postupkom htjeti više samostalno istraživati i više će pridonijeti radu cijele skupine.

Što se tiče radnog prostora izvannastavne aktivnosti, učitelji su bili pitani gdje se najčešće odvija rad za njihovu izvannastavnu aktivnosti. Odgovori se nalaze na slici 8. Vidljivo je da najveći broj ispitanika, njih 123 (69,5%) svoju izvannastavnu aktivnosti odvija u učionici. Najvjerojatnije se radi o učionici gdje se odvija rad redovne nastave. Određene škole nemaju dovoljno učionica za provođenje redovne nastave i izvannastavne aktivnosti jer još uvijek velik broj škola ima dvosmjenski rad te je nemoguće svakome razredu priuštiti učionicu za redovnu nastavu i zasebnu učionicu za izvannastavnu aktivnosti. 27 ispitanika (15,3%) odgovorilo je kako se rad odvija izvan učionice, no unutar prostora Škole. Učitelji koji imaju prostor unutar Škole vjerojatno imaju prostore poput kabineta koji je u sklopu razreda ili njihova škola ima dovoljno učionica za sve aktivnosti koje škola nudi. 17 ispitanika (9,6%) odgovorilo je kako se rad odvija u specijaliziranim školskim prostorima. U specijalizirani školski prostor ubraja se školska dvorana, specijalizirane učionice za nastavu likovne i glazbene kulture, učionice koje su namijenjene za informatiku i tehničku kulturu i slično. Zaključno, mali broj ispitanika koristi upravo nabrojane školske prostore što se može zaključiti kako ili škola ne može puniti takve prostore ili ne postoji interes učenika za izvannastavnu aktivnost koja se provodi u specijaliziranim školskim prostorima. Najmanji broj ispitanika (5,6%) svoju izvannastavnu aktivnost provodi izvan prostora Škole.

Slika 8. Prostorne mogućnosti za odvijanje rada izvannastavne aktivnosti.

Kako bi učiteljeva izvannastavna aktivnost bila što bolja, učitelj mora kontinuirano raditi na svojim kompetencijama. Stoga je učiteljima bilo postavljeno pitanje da odaberu vještine kojima raspolažu za kvalitetno provođenje izvannastavnih aktivnosti. Napomenuto im je kako mogu odabrati više odgovora od pet ponuđenih vještina. Odgovori se nalaze na slici 9. Kako su učitelji mogli odabrati više vještina koje smatraju da su im potrebne u radu, slijede odgovori. Najveći broj ispitanika odabralo je organizacijske vještine (80,8%). Njih 143 smatra kako su organizacijske vještine temelj za kvalitetno provođenje izvannastavnih aktivnosti. Smatraju da se pravilnom organizacijom i raspodjelom zadataka u izvannastavnoj aktivnosti obavi veći dio posla. Iza organizacijskih, slijede ih kreativne vještine (78,5%) i komunikacijske vještine (76,3%) kao vještine za kvalitetno provođenje izvannastavnih aktivnosti. Pravilnom komunikacijom u zajednici koja pohađa izvannastavnu aktivnost je ključna stvar jer se svaki dogovor rješava razgovorom i slušanju drugih mišljenja i stavova. Kreativnost je također bitna kako bi učenici poticali jedni druge na razmišljanje, stvaranju novih ideja i prijedloga. Učitelj su socijalne vještine (66,7%) i vještine vođenja (64,4%) odabrali najmanje puta jer ne smatraju da su to toliko važne vještine za kvalitetan rad u izvannastavnoj aktivnosti.

Slika 9. Posjedovanje vještina za kvalitetno provođenje izvannastavnih aktivnosti.

Može se zaključiti kako učiteljima nije veliki naglasak na vještini vođenja u radu izvannastavne aktivnosti već naglasak stavljaju na organizacijskim vještinama te kreativnim i komunikacijskim vještinama. Organizacija odgovornosti u zajednici, komunikacija učenika i kreativnost postižu se najkvalitetniji rezultati.

7. ZAKLJUČAK

Provedeno istraživanje pokazalo je kako postoje brojne izvannastavne aktivnosti koje učenici osnovnih škola na području Međimurske županije polaze. Rezultati istraživanja pokazuju kako 28,6% ispitanika ne polazi ni jednu izvannastavnu aktivnost koja im je ponuđena u školi. To je zabrinjavajući podatak jer učenici ne koriste svoje slobodno vrijeme u školi na kvalitetan način. Izvannastavne aktivnosti u kojima najveći broj učenika sudjeluje su dodatni sati prirodnih znanosti poput kemije, prirode, biologije, sportska grupa, školski zbor, foto grupa/filmska grupa, čitateljski klub, dramska te informatika/robotika. Najmanji broj ispitanika zainteresirano je za šah, ples i likovnu grupu.

Osim dosadašnjih izvannastavnih aktivnosti, učenici su predložili i nove izvannastavne aktivnosti. Najveći broj ispitanika navodi kako bi voljeli imati novu izvannastavnu aktivnost sport u koju su uključeni boćanje, gimnastika, tenis, šetnja, streličarstvo, pecanje, karate, rukomet, odbojka, nogomet za cure (34%) te domaćinstvo (19%). Pohvalno je što učenici žele uključiti nove sportove s kojim se do sad nisu mogli susresti u školstvu i što žele učiti o domaćinstvu s naglaskom na kuhanju.

Učenici se uključuju u izvannastavnu aktivnost bez utjecaja roditelja u određenu izvannastavnu aktivnost (63%) te su 56% ispitanika odgovorili kako je rad istog učitelja tijekom izvannastavne aktivnosti sličan radu u redovnoj nastavi. No, 33% ispitanika smatra kako je rad učitelja tijekom izvannastavne aktivnosti potpuno različit od rada u redovnoj nastavi. Možemo zaključiti kako je učitelju lakše raditi s manjom skupinom učenika te je tada komunikacija spretnija, jasnija i jednostavnije se dolazi do zaključka.

Provedeno istraživanje pokazalo je kako postoje različita mišljenja učitelja u organizaciji izvannastavnih aktivnosti na području cijele Hrvatske. Veliki broj ispitanika (72,3%) smatra kako njihove škole nude dovoljan broj izvannastavnih aktivnosti te da nema potrebe za uvođenjem novih aktivnosti. Svega 27,7% ispitanika smatra da njihove škole ne nude dovoljno izvannastavnih aktivnosti te da bi trebalo predložiti nove.

Prilikom rada izvannastavnih aktivnosti, 55,4% ispitanika odgovorilo je kako uvijek prihvaća učeničke prijedloge ukoliko učenici predlože. 44,1% ispitanika ponekad prihvaća učeničke prijedloge. Možemo zaključiti kako su ovi postoci pozitivan korak u radu izvannastavne aktivnosti jer se učenici smatraju jednako važnima poput učitelja zbog davanja novih prijedloga.

Učenici se osjećaju korisnima, dobivaju više energije i interesa za osmišljavanje ideja te ih se motivira kako je potrebno raditi i truditi se.

Izvannastavne aktivnosti se, prema 69,5% ispitanika odvija u učionici škole koja najčešće služi za redovnu nastavu, a kasnije i za obavljanje rada izvannastavne aktivnosti. Većina škola nema mogućnost izvoditi rad izvannastavne aktivnosti u odvojenom prostoru zbog manjka učionica ili sveukupnog prostora škole. Neke škole još uvijek imaju dvosmjenske nastave te je to još jedan razlog zašto se rad odvija u učionici. Manji broj ispitanika, njih 15,3% rad izvannastavne aktivnosti odvija izvan učionice, no unutar prostora škole. 9,6% ispitanika rad odvija u specijaliziranim školskim prostorima dok najmanji broj ispitanika svoj rad odvija izvan prostora škole.

Prema interesima učenika izvannastavnih aktivnosti analiziranih osnovnih škola je zadovoljavajuća i sadrži brojne aktivnosti. Samom provedbom izvannastavne aktivnosti, učenicima je boravak u školi kvalitetniji i bolji. Učenici odabiru izvannastavne aktivnosti ovisno o njihovim željama, mogućnostima i interesima. Osim što se učenici upisuju u aktivnosti prema svojim interesima, na školi je da svakom učeniku ponudi i ispuni želju za područje koje ga interesira. Također, stavovi učenika jasno govore kako su učitelji voljni provoditi izvannastavne aktivnosti te se trude na svoje učenike prenijeti znanje na najkvalitetniji način. Važno je da se učiteljima-voditeljima izvannastavnih aktivnosti omogući s lokalnim zajednicama izobrazbu područja koje podučavaju. Učiteljima je potrebna i digitalna oprema, stoga je potrebno omogućiti i tehničke uvjete za bolju provedbu izvannastavnih aktivnosti. Kako bi izvannastavne aktivnosti bile interes svakog učenika, potrebno je učiniti sve da učenik dobije što želi. Uzajamnim radom učenika i učitelja postižu se najbolji rezultati. Kako bi se provjerilo jesu li izvannastavne aktivnosti i dalje učenicima zanimljive i korisne i jesu li učitelji zadovoljni radom učenika, bilo bi dobro nakon nekoliko godina ispitati učenike, sviđa li im se način rada izvannastavnih aktivnosti te učitelje, jesu li zadovoljni angažmanom učenika u radu i organizaciji izvannastavnih aktivnosti.

8. POPIS LITERATURE

1. Dubovicki, S., Munjiza, E., Peko, A. (2016). *Paradoks (pre)opterećenosti učenika osnovne škole*. Osijek: Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti.
2. Jensen, E. (2003). *Super-nastava*. Zagreb: Educa. Datum pristupa: 07.05.2023. s <https://www.scribd.com/document/493072052/Jensen-Super-Nastava-Knjiga>
3. Jurčić, M. (2008). *Učiteljevo zadovoljstvo temeljnim čimbenicima izvannastavnih aktivnosti*. *Život i škola – časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja*. 54(20): 9-26
Datum pristupa: 04.05.2023. s <https://hrcak.srce.hr/file/57951>
4. Kostović-Vranješ, V. (2014). *Inicijalno obrazovanje i profesionalno usavršavanje učitelja usmjereno prema osposobljavanju za promicanje obrazovanja za održivi razvoj*. *Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Splitu*. Datum pristupa: 01.05.2023. s <https://hrcak.srce.hr/file/227824>
5. Livazović, G. (2018). *Uvod u pedagogiju slobodnog vremena*. Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet.
6. Martinčević, J. (2010). *Provođenje slobodnog vremena i uključenost učenika u izvannastavne aktivnosti unutar škole*. *Život i škola*. Datum pristupa: 01.05.2023. s <https://hrcak.srce.hr/file/94831>
7. Milić, S., Gazivoda, N. (2015). *Mjesto i uloga dječjih interesa u suvremenom odgojno-obrazovnom procesu*. *Hrvatski časopis za odgoj i obrazovanje*, 17(2). Datum pristupa: 08.05.2023. s <https://hrcak.srce.hr/file/208583>
8. Miljević-Ridički, R., Miljković, D., Pavličević-Franić, D., Rijavec, M., Vizek-Vidović, V., Vlahović-Štetić, V., Zarevski, P. (2003). *Učitelji za učitelje: primjeri provedbe načela Aktivne/efikasne škole*. Zagreb: Ekološki glasnik.
9. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta [MZO]. (2014). *Pravilnik o tjednim radnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi*. Datum pristupa: 01.05.2023. s https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_03_34_613.html

10. Ministarstvo znanosti i obrazovanja [MZO]. (2017). *Nacionalni kurikulum za osnovnoškolski odgoj i obrazovanje*. Datum pristupa: 02.05.2023. s <https://mzo.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Obrazovanje/NacionalniKurikulum/NacionalniKurikulumi/Nacionalni%20kurikulum%20za%20osnovno%20C5%A1kolski%20odgoj%20i%20obrazovanje.pdf>
11. Mlinarević, V., Brust, M., (2009). *Kvaliteta provedbe školskih izvannastavnih aktivnosti*. Osijek: Učiteljski fakultet u Osijeku. Datum pristupa: 03.05.2023. s [file:///C:/Users/marga/Downloads/481572.Mlinarevi_Brust - Kvaliteta provedbe.pdf](file:///C:/Users/marga/Downloads/481572.Mlinarevi_Brust_-_Kvaliteta_provedbe.pdf)
12. Mlinarević, V., Brust Nemet, M., (2012). *Izvannastavne aktivnosti u školskom kurikulumu*. Osijek: Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet, Učiteljski fakultet u Osijeku.
13. Naik, N. (2018). *Importance of extracurricular activities in school life*. MYSTORY. Datum pristupa: 07.05.2023. s <https://yourstory.com/mystory/d48a322b39-importance-of-extracur>
14. Pažin-Ilakovac, R., Pejaković, S. (2016). *Odgojni ciljevi u izvannastavnim aktivnostima osnovnih škola*. Osijek: Filozofski fakultet. Datum pristupa: 05.05.2023. s <https://www.bib.irb.hr/955338>
15. Pejić Papak, P., Vidulin, S. (2016). *Izvannastavne aktivnosti u suvremenoj školi*. Zagreb: Školska knjiga.
16. Poljak, V. (1980). *Didaktika*. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu. Datum pristupa: 03.05.2023. s <https://www.studocu.com/row/document/sveuciliste-u-zagrebu/didakticke-teorije/poljak-v-didaktika/3216044>
17. Puževski, V. (2002). *Škola otvorenih vrata*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
18. Rosić, V. (2005). *Slobodno vrijeme – slobodne aktivnosti*. Rijeka: Žagar
19. Šiljković, Ž., Rajić, V., Bertić, D. (2007). *Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti*. Odgojne znanosti. Datum pristupa: 07.05.2023. s <https://hrcak.srce.hr/file/37104>
20. Valjan Vukić, V. (2016). *Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti učenika – višestruke perspektive*. Zadar: Sveučilište u Zadru, Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja. Datum pristupa: 10.05.2023. s <https://hrcak.srce.hr/file/261354>
21. Zrilić, S., Košta, T. (2009). *Učitelj – kreator izvannastavnih aktivnosti*. Magistra Iadertina, 4(4): 159-170. Datum pristupa: 05.05.2023. s <https://hrcak.srce.hr/50945>

9. PRILOZI

9.1. Anketa o izvannastavnim aktivnostima za učenike

1. DOB: _____
2. SPOL: Ž M
3. RAZRED: _____

4. Upiši izvannastavne aktivnosti u koje si uključen/a:

5. Jesi li zadovoljan/na izborom izvannastavnih aktivnosti u tvojoj školi? (zaokruži samo jedan odgovor)
a) da b) nisam siguran/na c) ne

6. Ako da, koji je razlog tvog uključenja u izvannastavnu aktivnost? (moguće više odgovora)
a) zbog učitelja/učiteljice
b) zbog zanimljivog sadržaja te aktivnosti
c) zbog mogućnosti sudjelovanja na natjecanjima
d) zbog prijatelja/prijateljice

7. Ako ne, što bi promijenio/la?

8. Imaju li roditelji utjecaj na tvoju odluku pri odabiru izvannastavnih aktivnosti? (zaokružite samo jedan odgovor)
a) da b) nisam siguran/na c) ne

9. U kojem vremenu ti bolje odgovaraju izvannastavne aktivnosti: (zaokruži samo jedan odgovor)
prije nastave poslije nastave

10. Jesi li voljan/voljna doći subotom na izvannastavnu aktivnost? (zaokruži samo jedan odgovor)
a) da b) nisam siguran/na c) ne

11. Ima li dovoljno opreme za rad u izvannastavnim aktivnostima? (zaokružite samo jedan odgovor)
a) da b) nisam siguran/na c) ne

12. Predloži neku novu izvannastavnu aktivnost za koju bi htio/htjela da se provodi u tvojoj školi: _____

13. Kako se osjećaš tijekom izvannastavnih aktivnosti? (moguće više odgovora)
- a) dosadno
 - b) uzbuđeno
 - c) korisno
 - d) motivirano
 - e) naporno
 - f) nešto drugo _____
14. Koliko si zadovoljan/na načinom rada učitelja koji održava izvannastavnu aktivnost?
(zaokružite samo jedan odgovor)
- a) jako sam zadovoljan/na
 - b) mislim da bi moglo i bolje
 - c) nisam zadovoljan/na
 - d) uopće nisam zadovoljan/na
15. Slažeš li se da te izvannastavna aktivnost potiče da budeš bolji/a u redovnoj nastavi?
(zaokružite samo jedan odgovor)
- a) slažem se
 - b) nisam siguran/na
 - c) ne slažem se
16. Postoji li razlika u radu istog učitelja tijekom izvannastavnih aktivnosti i rada u redovnoj nastavi? (zaokružite samo jedan odgovor)
- a) rad je sličan
 - b) rad je različit
 - c) rad je potpuno jednak
17. Kad predložiš ideju za izvannastavnu aktivnost, prihvaća li učitelj ideju za planiranje u radu izvannastavnih aktivnosti? (zaokružite samo jedan odgovor)
- a) učitelj prihvaća ideju
 - b) učitelj ponekad prihvaća ideju
 - c) učitelj nikada ne prihvaća ideju

9.2. Anketa o izvannastavnim aktivnostima za učitelje

1. SPOL: Ž M
2. ZANIMANJE: _____
3. GODINE RADNOG STAŽA: _____

4. UČITELJ/ICA STE:
 - razredne nastave
 - predmetne nastave
5. Radite u:
 - selu
 - gradu
6. Radite u: (navedite naziv županije)

7. Koje izvannastavne aktivnosti vodite?

8. Zbog kojih razloga ste postali voditelj/ica vaše izvannastavne aktivnosti? (moguće više odgovora)
 - a) zbog osobnih sposobnosti
 - b) zbog vlastitih interesa i želja
 - c) nešto drugo _____
9. Možete li iskoristiti svoje sposobnosti, koje inače ne možete u redovitoj nastavi, kroz rad u izvannastavnim aktivnostima? (zaokružite samo jedan odgovor)
 - a) u potpunosti
 - b) samo ponekad
 - c) nikada
10. Postoji li razlika u Vašem radu i odnosu prema učenicima u redovnoj nastavi i izvannastavnim aktivnostima? (zaokružite samo jedan odgovor)
 - a) rad je isti
 - b) sličan je
 - c) razlikuje se
 - d) nešto drugo _____
11. Što utječe na razlikovanje redovne nastave i izvannastavnih aktivnosti? (odgovarate samo ako ste na prethodnom pitanju zaokružili odgovor c; moguće više odgovora)
 - a) zainteresiranost učenika
 - b) fleksibilnost programa
 - c) suradnički odnos između učitelja/voditelja i učenika
 - d) nešto drugo _____
12. Prihvaćate li učeničke prijedloge vezane za sadržaje i način rada u izvannastavnim aktivnostima? (zaokružite samo jedan odgovor)
 - a) uvijek prihvaćam učeničke prijedloge, napišite koje najčešće prihvaćate

 - b) ponekad prihvaćam
 - c) nikada ne prihvaćam, zbog toga što _____

13. Kakvo je ozračje tijekom izvannastavnih aktivnosti? (moguće više odgovora)

- a) natjecateljsko
- b) suradničko
- c) dosadno
- e) stvaralačko
- f) nešto drugo _____

14. Gdje se najčešće odvija rad za vašu izvannastavnu aktivnost? (zaokružite samo jedan odgovor)

- a) u učionici
- b) izvan učionice, unutar prostora Škole
- c) izvan prostora Škole, u _____
- d) u specijaliziranim školskim prostorima

15. Mislite li da Vaša škola nudi dovoljno izvannastavnih aktivnosti? (zaokružite samo jedan odgovor)

- a) da
- b) ne

16. Možete li predložiti izvođenje neke nove izvannastavne aktivnosti u Vašoj Školi? (zaokružite samo jedan odgovor)

- a) da, predlažem _____
- b) ne
- c) ne znam

17. Zaokružite područja teorijskih znanja kojim raspolazete u kvalitetnom provođenju izvannastavnih aktivnosti. (moguće više odgovora)

- a) znanje
- b) vještina
- c) stav

18. Zaokružite vještine kojim raspolazete za kvalitetno provođenje izvannastavnih aktivnosti. (moguće više odgovora)

- a) socijalne vještine
- b) komunikacijske vještine
- c) vještina vođenja
- d) organizacijske vještine
- e) kreativne vještine

19. Na koji način surađujete s roditeljima u okviru izvannastavnih aktivnosti?

10. KRATKA BIOGRAFSKA BILJEŠKA

Margareta Patafta rođena je 10. ožujka 2000. godine u Čakovcu. Nakon završene Osnovne škole Strahoninec, upisuje srednju školu naziva Prva privatna gimnazija s pravom javnosti u Varaždinu, smjer – opća gimnazija. Godine 2018. upisuje Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek u Čakovcu, modul hrvatski jezik. Za vrijeme studija, obavljala je stručno-pedagošku praksu u Osnovnoj školi Kuršanec, Prvoj osnovnoj školi Čakovec te Osnovnoj školi Strahoninec. Tijekom posljednje godine studija radila je u Osnovnoj školi Strahoninec na mjestu učiteljice predmetne nastave te učiteljice produženog boravka zbog zamjene za bolovanje. Za vrijeme osnovnoškolskog obrazovanja, bila je upisana u brojne izvannastavne aktivnosti: likovna grupa, novinarska skupina, školski zbor, Sigurno u prometu (gdje osvaja žensko 3. mjesto na državnom natjecanju) te dodatna nastava geografije i kemije.